

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Evidenčné číslo: 105003/B/2020/36109009463839236

**VPLYV SITUÁCIE NA UKRAJINE NA MIGRÁCIU
OBYVATEĽSTVA DO SR (na príklade Volkswagen Slovakia)
Bakalárska práca**

2020

Michaela Gregorovičová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

VPLYV SITUÁCIE NA UKRAJINE NA MIGRÁCIU
OBYVATEĽSTVA DO SR (na príklade Volkswagen Slovakia)
Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné ekonomické vzťahy
Študijný odbor: Ekológia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra medzinárodných politických vzťahov
Vedúci záverečnej práce: Mgr. Tetyana Zubro, PhD.

Bratislava 2020

Michaela Gregorovičová

Pod'akovanie

Ďakujem mojej školiteľke Mgr. Tetyane Zubro, PhD. za jej čas, ochotu a cenné rady pri písaní bakalárskej práce. Taktiež ďakujem Illiovi Zinchenkovi a Veronike Tsachev, zo spoločnosti Volkswagen Slovakia a.s., za ich záujem o túto tému, odborné konzultácie a za poskytnutie údajov potrebných pre vypracovanie praktickej časti bakalárskej práce.

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

V Bratislave .....

.....

Michaela Gregorovičová

Abstrakt

GREGOROVÍČOVÁ, Michaela: *Vplyv situácie na Ukrajine na migráciu obyvateľstva do SR (na príklade Volkswagen Slovakia)*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta medzinárodných vzťahov; Katedra medzinárodných politických vzťahov. – Vedúci záverečnej práce: Mgr. Tetyana Zubro, PhD. Bratislava: FMV, 2020, 65 strán.

Cieľom záverečnej práce je preskúmať vplyv situácie na Ukrajine na prílev obyvateľstva na Slovensko, s konkrétnym zameraním sa na určenie hlavných dôvodov migrácie ukrajinských občanov do SR v kontexte aktuálnej situácie na Ukrajine. Práca je rozdelená do 3 kapitol. Obsahuje 15 grafov, 1 tabuľku, 2 obrázky a 1 prílohu. Prvá kapitola je venovaná teoretickým základom skúmanej problematiky, pojmu migrácia a opísaniu aktuálnej situácie na Ukrajine a jej vplyvov na motiváciu ukrajinských občanov opustiť svoju krajinu pôvodu. V ďalšej časti sa charakterizujú konkrétne ciele práce a zároveň sa stanoví metóda a metodika skúmania. V rámci tejto práce bola stanovená 1 hypotéza, ktorej potvrdenie, alebo vyvrátenie je založené na údajoch získaných z výskumu. Výskumnou metódou je využitie online dotazníku. Výsledkom výskumu je zistenie, že nestabilná bezpečnostná situácia na Ukrajine nie je hlavným dôvodom migrácie obyvateľstva do SR. Hlavnými stimulmi prílevu ukrajinského obyvateľstva na Slovensko je snaha o získanie lepších pracovných a životných podmienok, pričom Slovenská republika je väčšinou opýtaných vnímaná ako finálna destinácia migrácie, v ktorej životná úroveň je lepšia ako na Ukrajine.

Kľúčové slová: migrácia, migrujúci pracovník, Ukrajina, Volkswagen Slovakia a.s.

Abstract

GREGOROVÍČOVÁ, Michaela: *The influence of the situation in Ukraine on the migration of the population to the Slovak Republic (on the example of Volkswagen Slovakia)*. - University of Economics in Bratislava. Faculty of International Relations; Department of International Political Relations. - Thesis supervisor: Mgr. Tetyana Zubro, PhD. Bratislava: FMV, 2020, 65 pages.

The aim of the final work is to examine the impact of the situation in Ukraine on the influx of population to Slovakia, with a specific focus on determining the main reasons for the migration of Ukrainian citizens to Slovakia in the context of the current situation in Ukraine. The work is divided into 3 chapters. It contains 15 graphs, 1 table, 2 pictures and 1 appendix. The first chapter is devoted to the theoretical basis of the researched issues, the concept of migration and the description of the current situation in Ukraine and its impact on the motivation of Ukrainian citizens to leave their country of origin. The next part characterizes the specific objectives of the work and also sets the method and methodology of research. In this work, 1 hypothesis was established, the confirmation or refutation of which is based on data obtained from research. The research method is the use of an online questionnaire. The result of the research is the finding that the unstable security situation in Ukraine is not the main reason for the migration of the population to the Slovak Republic. The main impulses for the influx of the Ukrainian population to Slovakia are the effort to obtain better working and living conditions, while the Slovak Republic is mostly perceived as the final destination of migration.

Keywords: migration, migrant worker, Ukraine, Volkswagen Slovakia a.s.

Obsah

Zoznam tabuliek a obrázkov.....	8
Zoznam grafov.....	9
Zoznam skratiek.....	10
Úvod	11
1 Teoretické východiská	13
1.1 Migrácia a jej druhy.....	13
1.2 Migrácia na Slovensku.....	16
1.3 Migrujúci pracovníci	18
1.3.1 Pracovný trh na Slovensku v súvislosti s migráciou.....	20
1.3.2 Vplyv pracovnej migrácie na EÚ a jednotlivé krajiny.....	22
1.4 Aktuálna situácia na Ukrajine	24
1.4.1 Aspekty spôsobujúce migráciu obyvateľstva z Ukrajiny.....	26
1.5 Faktory ovplyvňujúce prílev ukrajinského obyvateľstva na Slovensko	28
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	29
3 Výsledky práce.....	32
3.1 Zamestnávanie občanov tretích krajín spoločnosťou VW SK.....	33
3.2 Ukrajinskí občania v spoločnosti VW SK	36
3.2.1 Demografické kategorizovanie.....	36
3.2.2 Hlavné príčiny odchodu obyvateľstva z Ukrajiny	39
3.2.3 Pobyť na Slovensku.....	44
3.3 Životná úroveň na Slovensku z pohľadu opýtaných	48
Záver	55
Zoznam použitej literatúry	57
Zoznam príloh	65

Zoznam tabuliek a obrázkov

Tabuľka 1 Pôvod respondentov podľa oblasti	41
Obrázok 1 Vývoj počtu zamestnancov v spoločnosti VW SK	33
Obrázok 2 Mapa Ukrajiny s vyznačením oblastí zasiahnutých vojenským konfliktom	42

Zoznam grafov

Graf 1 Medzinárodná populácia migrantov vyjadrená ako percento z celkovej svetovej populácie.....	15
Graf 2 Vývoj čísiel prvých povolení na pobyt vydaných v EÚ (rozdelenie na základe dôvodu vydania)	19
Graf 3 Rodová štruktúra respondentov.....	37
Graf 4 Rodinný stav opýtaných	37
Graf 5 Veková štruktúra opýtaných	38
Graf 6 Hlavné dôvody odchodu z Ukrajiny.....	40
Graf 7 Pociťovanie bezpečia na Ukrajine.....	43
Graf 8 Aktuálny pobyt na Slovensku	44
Graf 9 Budúci pobyt na Slovensku	45
Graf 10 Dôvody neplánovania budúceho pobytu na Slovensku u osôb.....	46
Graf 11 Dôvody neplánovania budúceho pobytu na Slovensku zo všetkých získaných odpovedí	47
Graf 12 Percentuálne vyjadrenie pracovníkov s vopred dohodnutou prácou.....	49
Graf 13 Spôsob získania pracovnej pozície v spoločnosti VW SK	50
Graf 14 Zasielanie časti z výplaty blízkym, ktorí ostali na Ukrajine.....	51
Graf 15 Porovnanie celkovej životnej úrovne na Slovensku so životnou úrovňou na Ukrajine	53

Zoznam skratiek

EÚ – Európska únia

EUR – euro

HDP – hrubý domáci produkt

mil. – milión

mld. – miliarda

OSN – Organizácia Spojených národov

RF – Ruská federácia

SR – Slovenská republika

UA – Ukrajina

UAH – ukrajinská hrivna

USD – americký dolár

VW SK – Volkswagen Slovakia a.s.

WTO – World Trade Organization (Svetová obchodná organizácia)

Úvod

Vojenský konflikt a nestabilná bezpečnostná situácia na východe Ukrajiny ovplyvnili nie len celkovú situáciu v krajine, ale aj jednotlivé životy jej občanov. Dopady konfliktu možno pozorovať nie len na bezpečnostnej situácii v krajine, ale aj na demografii či ekonomike Ukrajiny. Snahu o vyriešenie ukrajinsko-ruských sporov má od začiatku aj Európska únia, aj na základe vzťahov s Ukrajinou v rámci Východného partnerstva. Aj napriek faktu, že do vojenského konfliktu na východe Ukrajiny neboli priamo zapojené iné krajiny, predstavuje hrozbu pre celý región.

Časť ukrajinskej populácie, ktorá pociťovala dopady aktuálnej situácie v krajine, považovala odchod z Ukrajiny za jedínú možnosť ako dosiahnuť lepšie životné podmienky. Bezpečnostné, ekonomické, sociálne či iné dôvody motivovali veľké množstvo Ukrajincov k migráciám do viacerých krajín sveta, medzi ktorými je aj Slovenská republika. Z dôvodu možnej existencie súvislosti medzi stále narastajúcim počtom ukrajinských imigrantov na Slovensku a iba pomaly utíchajúcemu vojenskému konfliktu na Ukrajine, považujeme túto tému za aktuálnu a hodnú detailnejšej analýzy.

Z pohľadu Slovenskej republiky je prílev cudzincov z Ukrajiny badateľný najmä v ekonomickom sektore. Občania tretích krajín, medzi ktorých patria aj Ukrajinci, sa stali významnou súčasťou slovenského pracovného trhu, obsadzujúc dlhodobo voľné pracovné pozície. Nedostatok pracovnej sily na slovenskom trhu pocítil aj najväčší zamestnávateľ na Slovensku, spoločnosť Volkswagen Slovakia a.s., ktorý sa aj napriek snahe zamestnávať prvoradne občanov Slovenskej republiky, nevyhol potrebe pracovnej sily aj z Ukrajiny. Aktuálnosť tejto témy preto nespočíva iba v neutíchajúcom vojenskom konflikte na východe Ukrajiny, ale aj v rastúcom počte ukrajinských pracovníkov na Slovensku.

Na základe výskumu realizovanom v prostredí spoločnosti VW SK bolo možné sledovať dôležitosť zamestnávania ukrajinských občanov, ich začlenenie medzi zamestnancov a celkový význam pre fungovanie VW SK. Aj z tohto dôvodu vznikla otázka, aký vplyv mala situácia na Ukrajine na tých cudzincov, ktorí odišli z Ukrajiny a stali sa zamestnancami v spoločnosti VW SK a či možno potvrdiť všeobecnú mienku o tom, že nestabilná bezpečnostná situácia je hlavným dôvodom odchodu z Ukrajiny.

Táto práca je rozčlenená do troch kapitol a viacerých podkapitol, v ktorých sa budeme podrobnejšie venovať uvedenej problematike. V rámci prvej kapitoly sa zameriame na charakterizovanie teoretických východísk pre túto prácu spojených s pojmom migrácia,

opíšeme aktuálnu situáciu s migráciou na Slovensku a v EÚ s prepojením na pracovný trh a zároveň sa zameriame na situáciu na Ukrajine a s tým spojené možné *pull* a *push* faktory pre emigráciu do SR. V rámci druhej kapitoly si stanovíme hlavné ciele, metódu a metodiku práce, ktoré budeme realizovať v rámci tretej a zároveň poslednej kapitoly, s názvom Výsledky práce.

Praktická časť tejto práce je realizovaná na základe sociologického výskumu použitím dotazníku zloženého z 13 otázok. Cieľom tejto kapitoly je na základe dotazníka, do ktorého boli zapojení Ukrajinci zo spoločnosti VW SK, zistiť hlavné dôvody ich odchodu z Ukrajiny. Na základe teoretických východísk z prvej kapitoly a výsledkov získaných z dotazníku následne stanovíme výsledky s cieľom objasniť, aký vplyv má situácia na Ukrajine na migráciu obyvateľstva do SR. Inými slovami, určíme hlavné dôvody migrácie ukrajinského obyvateľstva na Slovensko, spôsobené aktuálnou situáciou na Ukrajine, konkrétne na príklade zamestnancov spoločnosti Volkswagen Slovakia.

Informácie použité v tejto práci boli čerpané z viacerých knižných zdrojov. Podporené boli údajmi z oficiálnych internetových portálov poskytujúcich údaje ohľadom migrácie či iných tém súvisiacich s cieľmi tejto práce. Údaje, ktoré slúžili ako podklady k dosiahnutiu cieľov tejto práce, boli získané z dotazníku.

1 Teoretické východiská

Pohyb osôb je významnou súčasťou vývoja ľudstva. Dôvody, ktoré k tomu viedli sú rôzne a vo všeobecnosti sa spolu s vývinom ľudskej existencie postupne menili. Medzi základné dôvody migrácie v dnešnej dobe radíme tie ekonomického charakteru. Nasledujú spoločenské motívy za účelom zlúčenia rodiny alebo vidiny štúdia, či inej formy vzdelávania sa v zahraničí. Iní migrujú kvôli zhoršujúcim sa klimatickým podmienkam a s tým spojenými prírodnými katastrofami. V niektorých prípadoch môžeme tvrdiť, že motívy, ktoré aktuálne vedú veľký počet ľudí k migrácií, sa nelíšia od tých, ktoré riešili naši predkovia – uspokojenie primárnych potrieb. Zhoršujúce sa životné podmienky obyvateľstva v rôznych častiach sveta sú jedným z dôvodov, prečo sa migrácia stala v 21. storočí svetovým fenoménom.

1.1 Migrácia a jej druhy

Podľa Medzinárodnej organizácie pre migráciu sa dá pojem migrácia definovať ako: „*Pohyb osôb mimo miesta obvyklého pobytu, a to buď cez medzinárodnú hranicu, alebo v rámci štátu.*“¹ Slovenskí autori uvádzajú nasledovnú definíciu migrácie: „*Pohyb cez hranice administratívnej jednotky, pri ktorom dochádza k zmene trvalého pobytu osoby*“.² Na rozdiel od zahraničia, kde sa samotný pojem migrácia používa najmä na vyjadrenie zahraničnej migrácie, v slovenskom jazyku ide hlavne o vyjadrenie vnútornej migrácie, ktorá sa nazýva aj sťahovanie. Pre vyjadrenie migrácie cez hranice štátu využívame slovné spojenie zahraničná migrácia.

Na základe vyššie uvedenej definície môžeme migráciu rozdeliť na niekoľko druhov. Medzi základné druhy migrácie patrí:

- zahraničná: prechod z jednej krajiny do druhej
- vnútorná: migrácia v rámci jednej krajiny
- legálna: prekročenie hraníc danej krajiny s platnými dokladmi, vízom, alebo príslušným povolením na pobyt

---

¹ MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU: *International Migration Law. : Glossary on Migration.* [cit. 2019-16-11]. Dostupné na internete: <https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf> s.137

² JURČOVÁ, D.: *Slovník demografických pojmov.* 2005. s.46

- nelegálna: migrácia, ktorá je charakterizovaná ako nezákonný vstup do istej krajiny, inak povedané, nesplnenie či porušenie príslušných podmienok pre vstup cudzincov na dané územie (neplatný cestovný doklad či vstup bez cestovného víza).³

V prípade času, ako hlavného faktoru kategorizácie pohybu osôb, môžeme hovoriť o dlhodobej a krátkodobej migrácií. Migrácia zároveň môže byť výsledkom vlastnej vôle v podobe cieleného procesu, ale aj núteným činom. V tomto prípade môžeme rozlíšiť dve formy migrácie, dobrovoľná a nedobrovoľná.⁴

V aktuálnom období, viac ľudí ako kedykoľvek predtým, dlhodobo žije v krajine, ktorá nie je ich krajinou pôvodu. Vo svetovom meradle môže byť preto skoro každá krajina chápaná buď ako zdrojová, tranzitná, alebo cieľová krajina pre migrantov. V súčasnosti sa číslo znázorňujúce počet migrantov vyšplhalo až na 258 000 000 ľudí. Na porovnanie, v roku 2000 išlo približne len o 173 000 000 ľudí migrujúcich do inej krajiny. Môžeme preto tvrdiť, že pohyb obyvateľstva dosiahol v novodobej histórii najvyššie čísla a aj naďalej má rýchlo rastúcu tendenciu. To spôsobuje, že sa migrácia stáva jednou z hlavných otázok 21. storočia s globálnym charakterom. Napriek tomu, podiel medzinárodných migrantov na celkovej svetovej populácii je len o niečo vyšší ako podiely zaznamenané v uplynulých desaťročiach, čo predstavuje 3,4% v roku 2017, v porovnaní s 2,8% v roku 2000.⁵

---

³ MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU: *Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov*. [cit. 2019-13-12]. Dostupné na internete: <<https://www.iom.sk/sk/pre-media/zakladne-pojmy-o-migracii.html#migracia>>

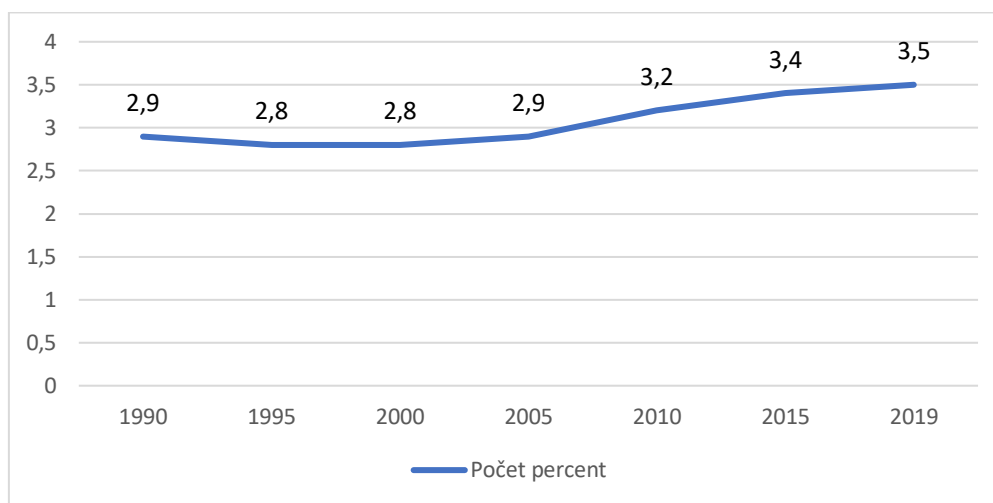
MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Základné pojmy*. [cit. 2020-09-05]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-cudzincov/zakladne-pojmy/>>

⁴ ŠTEVULOVÁ, Z.: *Utečenci a migrácia: Dojmy a pojmy*. [cit.2019-31-11]. Dostupné na internete: <<https://euractiv.sk/section/spravodlivost-a-vnutro/opinion/utecenci-migracia-dojmy-pojmy/>>

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Základné pojmy*. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-cudzincov/zakladne-pojmy/>>

⁵ MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU: *Migrácia vo svete*. [cit. 2019-21-11]. Dostupné na internete: <<https://www.iom.sk/sk/migracia/migracia-vo-svete.html>>

Graf 1 Medzinárodná populácia migrantov vyjadrená ako percento z celkovej svetovej populácie

Prameň: MIGRATION DATA PORTAL: *Total number of international migrants at mid-year 2019*. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <https://migrationdataportal.org/data?i=stock_abs_&t=2019#>

V rámci našej práce budeme aj v nasledujúcich kapitolách často pracovať s pojmom migrant. Zaujímavosťou je, že všeobecne stanovená a akceptovaná definícia pojmu migrant na medzinárodnej úrovni neexistuje. Na rôzne účely sa preto najčastejšie používajú definície, ktoré boli vytvorené a sú používané Medzinárodnou organizáciou pre migráciu, ako organizáciou, ktorá sa v roku 2016 stala súčasťou OSN a ktorá sa venuje migrácií na celosvetovej úrovni. Podľa Medzinárodnej organizácie pre migráciu je migrant: „zastrešujúci pojem, ktorý nie je definovaný medzinárodným právom a ktorý odráža spoločné chápanie osoby, ktorá sa vzdialila od miesta obvyklého bydliska, či už v rámci krajiny alebo cez medzinárodnú hranicu, dočasne alebo natrvalo, a z rôznych dôvodov.“⁶

V Slovenskom právnom poriadku sa so slovom migrant nestretneme, jeho variáciou v slovenskom jazyku je cudzinec.⁷ Pre účely tejto práce však budeme používať aj medzinárodné pomenovanie – migrant. Tento pojem definuje každého, kto nie je občanom/občiankou SR. Avšak na základe členstva Slovenskej republiky v Európskej únii, k ostatným občanom EÚ, ktorí by na základe vyššie uvedenej definície mali byť v rámci

⁶ MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU: *International Migration Law. : Glossary on Migration*. [cit. 2019-16-11]. Dostupné na internete: <https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf> s.132

⁷ MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Základné pojmy*. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-cudzincov/zakladne-pojmy/>>

MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU: *Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov*. [cit. 2019-13-12]. Dostupné na internete: <<https://www.iom.sk/sk/pre-media/zakladne-pojmy-o-migracii.html#migrant>>

slovenskej legislatívy považovaní za cudzincov, sa uplatňuje rovnaký prístup ako k občanom SR. Z tohto dôvodu majú istým spôsobom zvýhodnené postavenie a kvôli účelom zákona sa za cudzincov nepovažujú.⁸

Migrantom môžeme označovať jednotlivca, ktorého vo všeobecnosti môžeme klasifikovať ako osobu migrujúcu a teda vykonávajúcu pohyb v ekonomickom a sociálnom prostredí. V rámci odbornej terminológie treba ďalej rozlišovať pojmy emigrant a imigrant, ktorých význam je často zamieňaný, v niektorých prípadoch dochádza až k mylnému usúdeniu, že sa jedná o slová s tým istým významom. Ak hovoríme o emigrantovi, nazývame tak migranta z pohľadu krajiny, z ktorej odchádza. Na druhú stranu, migrant, ktorý prichádza do určitej krajiny bez ohľadu na jeho dôvody, úmysly či plánovaný čas pobytu, je pre prijímajúcu krajinu imigrant (občan SR, odchádzajúci do Spojených štátov amerických, je pre Slovensko emigrantom a pre USA imigrantom).⁹

1.2 Migrácia na Slovensku

Aj napriek stále stúpajúcej tendencii migrácie obyvateľstva smerom na Slovensko, nie je táto krajina definovaná ako typická cieľová krajina migrantov. Pred rokom 2004, kedy sa Slovenská republika stala členom Európskej únie, sa publikovali viaceré výskumy, ktoré tvrdili, že percento migrantov, ktorí prekročia hranice so Slovenskou republikou a plánujú zotrvať v tejto krajine na dlhšie obdobie, je veľmi malé. Slovensko bolo považované najmä vďaka svojej geografickej polohe za takzvanú tranzitnú krajinu, respektíve, ako medzi krok pred vstupom do vtedajších krajín EÚ, ktoré v tom období poskytovali lepšiu starostlivosť pre imigrantov spolu s lepšími ekonomickými a životnými podmienkami.¹⁰

V roku 1993, kedy sa Slovensko stalo samostatným štátom, bol počet cudzincov na tomto území takmer nulový. V nasledujúcom období čísla emigrantov zo Slovenskej republiky prevyšovali čísla prichádzajúcich osôb. Až vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie (2004) a do Schengenského priestoru (2007) boli zaznamenané viaceré zmeny v oblasti migrácie, konkrétne kvantitatívneho aj kvalitatívneho charakteru a prejavili sa vo viacerých dimenziách, ako napríklad v komunitách prisťahovalcov, prístupoch k migračnej politike zo strany štátu a v kontrole migrácie. Na základe údajov získaných

---

⁸ GALANSKÁ, N.: *Teoretické koncepty migrácie*. [cit. 2019-18-11]. Dostupné na internete: <<https://www.multikulti.sk/clanky/teoreticke-koncepty-migracie>>

⁹ NEZNÁME, T.: *Emigrant, imigrant a migrant. Aký je medzi nimi rozdiel?*. [cit. 2019-18-11]. Dostupné na internete: <<https://zn.sk/aky-rozdiel-emigrantom-imigrantom-migrantom/>>

¹⁰ DIVINSKÝ, B.: *Migration Trends in Selected Applicant Countries*. 2004. s.31

od roku 2004, nelegálna a azylová migrácia výrazne poklesla a nárast legálnej migrácie do SR sa zvýšil až šesťnásobne. V období medzi rokmi 2004 a 2008 bol prírastok zahraničnej populácie na Slovensku druhý najvyšší medzi členskými štátmi Európskej únie, a tieto čísla aj napriek pomalému tempu stále narastajú.¹¹ V roku 2018 bolo v porovnaní s rokom 2017 o 16% viac migrantov žijúcich v Slovenskej republike, čo predstavuje nárast približne o 16 813 obyvateľov. Počet platných pobytov pre cudzincov k 31. 12. 2018 predstavoval číslo 121 264 a k 31. 12. 2019 narástol tento počet až na 143 075 osôb, z čoho platné pobyty štátnych príslušníkov tretích krajín tvorili 85 827.¹² Aj napriek pozitívnemu trendu v počte vydaných platných pobytov pre cudzincov je percento reprezentujúce podiel týchto cudzincov z celkového počtu obyvateľov na Slovensku stále zanedbateľné. Aj z tohto dôvodu je v medzinárodných kruhoch Slovenská republika kategorizovaná ako kultúrne homogénna krajina, so šiestym najnižším podielom cudzincov spomedzi členských krajín Európskej únie.¹³

Významnou zdrojovou krajinou pracujúcich migrantov pre Európsku úniu naďalej ostáva Ukrajina. V roku 2018 občania Ukrajiny obsadili v rebríčku počtu udelených povolení na pobyt prvé miesto, konkrétne s 526 864¹⁴ udelenými povoleniami v rámci členských krajín Európskej únie, kde takmer 78% povolení bolo udelených v Poľsku. Naďalej preto predstavujú najväčšiu skupinu migrantov získavajúcich povolenia v EÚ, pred občanmi Číny, ktorí skončili na druhom mieste (206 000, z ktorých takmer polovica dostala povolenie v Spojenom kráľovstve).¹⁵

Na základe štatistík Úradu hraničnej a cudzinskej polície Slovenskej republiky z roku 2019, bol na Slovensku najväčší počet platných pobytov pre cudzincov z tretích krajín vydaný práve osobám s ukrajinskou štátnou príslušnosťou. Z celkového počtu 85 827 bolo

---

¹¹ DIVINSKÝ, B. – LETAVAJOVÁ, S.: *Migration and Development in Slovakia*. 2019. s. 16
MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU: *Migrácia na Slovensku*. [cit. 2019-21-11]. Dostupné na internete: <<https://www.iom.sk/sk/migracia/migracia-na-slovensku.html>>

¹² ODBOR ANALÝZY RIZÍK A KOORDINÁCIE ÚRADU HRANIČNEJ A CUDZINECKEJ POLÍCIE PREZÍDIA POLICAJNÉHO ZBORU: *Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie na Slovensku, 2019*. [cit. 2020-22-03]. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocenky/rok_2019/2019-rocenka-UHCP-SK.pdf> s. 8

¹³ EUROSTAT: *Population without the citizenship of the reporting country*. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete:

<<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00157&plugin=1>>

¹⁴ EUROSTAT: *First permits by reason, length of validity and citizenship*. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <[shorturl.at/gnzE9](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00157&plugin=1)>

¹⁵ EUROSTAT: *Residence permits for non-EU citizens*. [cit. 2019-02-12]. Dostupné na internete: <<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10189082/3-25102019-AP-EN.pdf/95e08bc8-476d-1f7d-a519-300bdec438cb>> s. 2

až 38 307 pobytov vydaných obyvateľom Ukrajiny, z toho 33 247 na prechodný pobyt, 5 058 na trvalý pobyt a 2 na tolerovaný pobyt. V roku 2018 bolo vydaných v celkovom počte 24 913 pobytov občanom Ukrajiny a teda môžeme sledovať rapídny medziročný nárast. Druhé miesto v rámci danej štatistiky z roku 2019 obsadili pobyty vydané osobám so srbskou štátnou príslušnosťou, konkrétne v počte 16 604 pobytov. Jednou z príčin odlivu obyvateľstva z Ukrajiny je aktuálna situácia v danej krajine či lepšie možnosti v susedných krajinách.¹⁶

1.3 Migrujúci pracovníci

Nakoľko táto práca sa snaží zachytiť vplyv situácie na Ukrajine na migráciu obyvateľstva do SR, konkrétne na príklade ukrajinských cudzincov zamestnaných v spoločnosti Volkswagen Slovakia a.s., je dôležité identifikovať aj pojem migrujúci pracovník. Aj napriek domnienke, že pracovné motívy neboli primárnym dôvodom odchodu z Ukrajiny u všetkých subjektov výskumnej vzorky, následné zamestnanie sa v spoločnosti Volkswagen Slovakia ich radí do kategórie migrujúcich pracovníkov.

Medzinárodný dohovor o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a ich rodinných príslušníkov definuje migrujúceho pracovníka ako osobu „*ktorá má byť zapojená, je zapojená alebo sa angažuje v odmeňovacej činnosti štátu, ktorého nie je štátnym príslušníkom.*“¹⁷ Podľa WTO v roku 2017 cudzinci migrujúci za prácou tvorili 59,2% svetovej medzinárodnej populácie migrantov.¹⁸ Prekračovanie štátnych hraníc s vidinou práce a ekonomického prílepkovania je jednou z hlavných motivácií spôsobujúcich medzinárodnú migráciu. Spôsobená je nepriaznivými ekonomickými podmienkami v rôznych krajinách sveta, ako je napríklad príjmová nerovnosť. Negatívny vplyv hospodárskych, politických a environmentálnych kríz, ako aj zmena demografického zloženia krajín s rapídne starnúcou populáciou v niektorých častiach sveta a s vysokou natalitou v iných, stále prispieva k rastúcej migrácii nie len pracovnej sily.¹⁹

---

¹⁶ ODBOR ANALÝZY RIZÍK A KOORDINÁCIE ÚRADU HRANIČNEJ A CUDZINECKEJ POLÍCIE PREZÍDIA POLICAJNÉHO ZBORU: *Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie na Slovensku, 2019*. [cit. 2020-22-03]. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicka_a_cudzinecka_policia/rocniky/rok_2019/2019-rocnika-UHCP-SK.pdf> s. 9

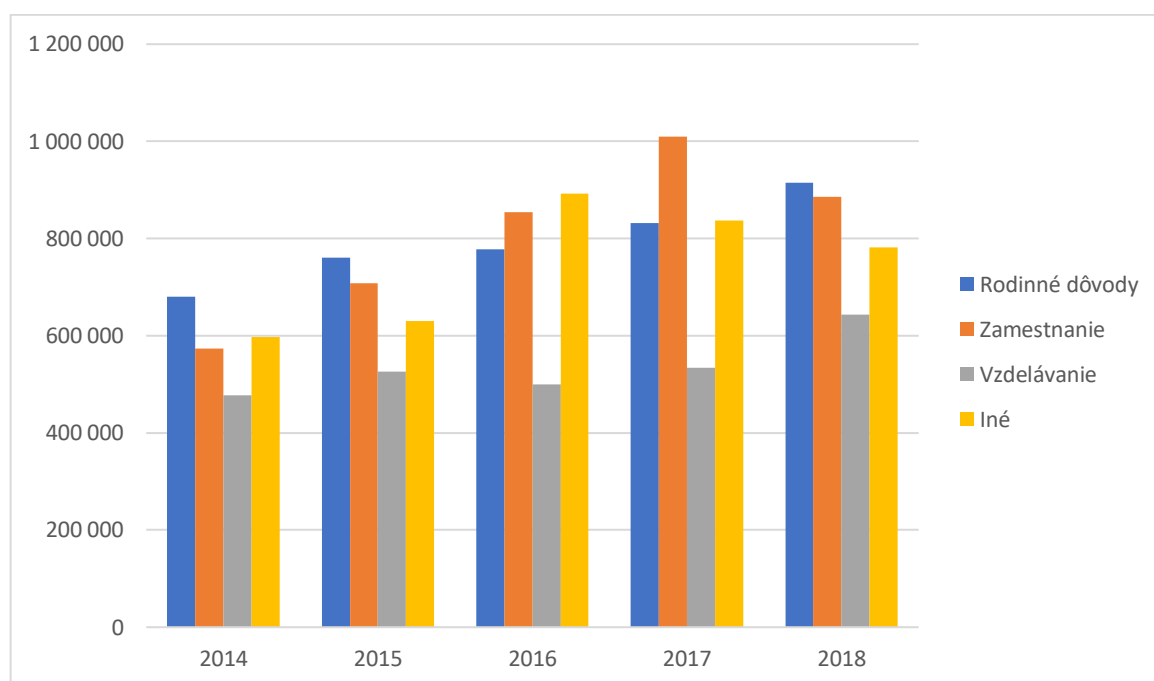
¹⁷ ZMLUVNÉ ŠTÁTY DOHOVORU: *International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families*. [cit. 2019-19-11]. Dostupné na internete: <<https://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cmw.pdf>>

¹⁸ ILO LABOUR MIGRATION BRANCH & ILO DEPARTMENT OF STATISTICS: *ILO Global Estimates on International Migrant Workers*. 2018. s.5

¹⁹ GLOBAL MIGRATION DATA PORTAL: *Labour migration*. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <<https://migrationdataportal.org/themes/labour-migration>>

Konkrétne v Európskej únii, bolo na základe štatistík v roku 2018, vystavených približne 3,2 milióna povolení na prvý pobyt pre občanov pochádzajúcich z krajín mimo Európskej únie. Toto množstvo vzrástlo v porovnaní s rokom 2017 o 0,4%, čo je v konkrétnych číslach nárast približne o 13 000 povolení.²⁰ Na základe čísiel z posledných troch rokov vyplýva, že je zaznamenaný pretrvávajúci vzostupný trend vydaných povolení na pobyt, ktorý môžeme vidieť aj v Grafe 2. Ako hlavný dôvod odchodu zo zdrojových krajín do Európskej únie bola snaha o zlúčenie rodiny, kde čísla predstavovali takmer 28% všetkých povolení na pobyt vydaných v roku 2018. Migrácia za prácou sa odrazila na 27% vydaných povolení a za účelom vzdelávania si o prvé povolenie na pobyt v krajinách EÚ požiadalo približne 20% migrantov. Iné dôvody, ktoré zahŕňajú aj medzinárodnú ochranu, predstavovali približne 24% z celkového počtu.

Graf 2 Vývoj čísiel prvých povolení na pobyt vydaných v EÚ (rozdelenie na základe dôvodu vydania)

Prameň: EUROSTAT: *First permits by reason, length of validity and citizenship*. cit. [2019-30-11]. Dostupné na internete: <shorturl.at/lwST7>

Nárast celkového počtu vydaných povolení na pobyt v roku 2018 bol zapríčinený predovšetkým rastúcim počtom povolení za účelom vzdelávania, a to aj napriek faktu, že

²⁰ EUROSTAT: *First permits by reason, length of validity and citizenship*. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <shorturl.at/gnzE9>

počet prvých povolení vydaných za účelom zamestnania klesol o 124 000 (- 12%).²¹ V niektorých členských štátoch EÚ však majú pracovné dôvody na vydanie povolení stále výraznú prevahu nad ostatnými dôvodmi. V roku 2018 bolo v trinástich členských štátoch Európskej únie vydaných najviac povolení odôvodnených hľadaním zamestnania, s najvyššími počtami zaznamenanými v Chorvátsku (90% zo všetkých povolení na pobyt vydaných v tejto krajine), Litve (77%), Slovinsku (71%) a Slovensku (66%).²²

1.3.1 Pracovný trh na Slovensku v súvislosti s migráciou

Stručné definovanie slovenského pracovného trhu nám pomôže k pochopeniu súvislostí medzi migráciou a ukrajinskými migrujúcimi pracovníkmi na Slovensku. Zároveň načrtne prepojenie medzi respondentmi výskumu a spoločnosťou Volkswagen Slovakia.

Situácia na slovenskom trhu práce sa zlepšuje v súlade s pozitívnym vývojom podmienok na trhoch práce v rámci EÚ. Medzi hlavné ukazovatele zlepšujúcej sa situácie patria najmä miery nezamestnanosti a zamestnanosti, ktoré vo väčšine členských štátov dosahujú priaznivé hodnoty. Doterajšie vysoké miery nezamestnanosti v členských krajinách EÚ sa opätovne blížia k pôvodným úrovniam z pred veľkej finančnej krízy v roku 2008, dosahujúc v roku 2018 úroveň približne 7%. Aktuálny trend a doterajší vývoj naznačujú, že miera zamestnanosti v rámci EÚ by mohla stúpnuť na približne 75% v roku 2020.²³

V rámci vývoja slovenského pracovného trhu sme po prvýkrát od vstupu do EÚ zaznamenali historicky najnižšiu hranicu nezamestnanosti v roku 2017, kedy tento index bol na úrovni 7,7% a v prvej polovici roku 2018 pokračoval v ďalšom poklese až na úroveň 6,5%. Pracovný trh na území Slovenskej republiky je ovplyvnený viacerými faktormi, ako sú napríklad: stály nárast dopytu po pracovnej sile, demografické zmeny, vysoká miera migračných odlivov a prekvalifikovaní obyvatelia Slovenska pracujúci v zahraničí. Ako dôsledok týchto faktorov môžeme pozorovať nedostatok pracovných síl, čo vyvolalo zvýšenie dopytu po pracovníkoch zo zahraničia. V dvojročnom období 2017-2018 najmä veľké firmy pôsobiace na Slovensku, medzi ktorými bola aj spoločnosť Volkswagen Slovakia a.s., upozornili na nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a požadovali okamžité

---

²¹ EUROSTAT: *Residence permits for non-EU citizens*. [cit. 2019-02-12]. Dostupné na internete: <<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10189082/3-25102019-AP-EN.pdf/95e08bc8-476d-1f7d-a519-300bdec438cb>> s. 1

²² tamtiež s. 2

²³ ŠTEFÁNIK, M. et al.: *Labour Market in Slovakia 2019+*. 2018. s.8

riešenie zo strany štátu v otázke zamestnávania cudzincov. Tento tlak prispel k politickým opatreniam, ktoré neskôr uľahčili nábor zahraničných pracovníkov. To podporilo prílev stredne kvalifikovanej pracovnej sily najmä z tretích krajín, s výrazným nárastom v rokoch 2017 a 2018.²⁴

Nakoľko je Slovenská republika členským štátom EÚ, jej základom v oblasti migračnej politiky je politický a právny rámec Európskej únie. Z pohľadu EÚ sú otázky azylu a migrácie súčasťou dynamických programov, ktorých cieľom je dosahovanie stále vyššej harmonizácie migračných politík medzi členskými štátmi EÚ. Na základe týchto programov EÚ, aktuálne problémy týkajúce sa migrácie a integrácie na Slovensku podliehajú dvom dokumentom prijatých vládou SR: Migračná politika Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2020 (Uznesenie vlády 574/2011) a Integrovaná politika Slovenskej republiky (Uznesenie vlády SR č. 45 z 29. januára 2014 k Návrhu Integrovannej politiky SR).²⁵

Cieľom migračnej politiky SR do roku 2020 je na základe údajov, že slovenský trh práce ako aj systém sociálneho zabezpečenia, je priamo závislý od prílevu ľudského kapitálu zo zahraničia, dosiahnuť aktívnu a flexibilnú kontrolu prijímania zahraničných pracovníkov v rámci ekonomickej migrácie na Slovensko. Z dôvodu stále narastajúceho dopytu po kvalifikovaných pracovníkoch v rámci celého sveta, chce Slovenská republika pohotovo reagovať na aktuálne výzvy a to predovšetkým vytváraním predpokladov pre príchod pracovnej sily zo zahraničia ako aj aktívnym hľadaním daných pracovníkov. V rámci spomínaného dokumentu bude dôraz kladený najmä na zamestnávanie vysokokvalifikovanej pracovnej sily, vedeckých pracovníkov a prípadne iných kvalifikovaných cudzincov na základe aktuálnej potreby na trhu práce.

Na dosiahnutie daného cieľu je nutná aktívna činnosť zo strany štátu, ktorá bude priamo zameraná na zefektívnenie a zlepšenie procesu získavania a spracovávaní údajov z trhu práce, čo by malo viesť k vytvoreniu databáz s informáciami charakterizujúcimi medzery na vnútroštátnom trhu práce, ktoré budú pravidelne aktualizované. V rámci kontrolovanej ekonomickej migrácie sa kladie dôraz na prijímanie cudzincov, ktorí budú

---

²⁴ ŠTEFÁNIK, M. et al.: *Labour Market in Slovakia 2019+*, s.13

²⁵ MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY: *Strategy for Labour Mobility of Foreigners in the Slovak Republic*. [cit. 2020-25-02]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/uvod/informacie-cudzinci/strategy.pdf>> s. 7

hnacím motorom pre rozvoj nie len slovenskej ekonomiky, ale aj spoločnosti, s preferenciou obyvateľov z kultúrne príbuzných krajín.²⁶

1.3.2 Vplyv pracovnej migrácie na EÚ a jednotlivé krajiny

Vo všeobecnosti, celkový pohyb populácie, ktorý zahŕňa aj pohyb pracovnej sily, zohráva kľúčovú úlohu pri riadení hospodárskeho rozvoja v dlhodobom horizonte a taktiež pri riešení súčasných a budúcich demografických výziev v Európskej únii. EÚ preto neustále pracuje na viacerých vzájomne prepojených opatreniach, ktoré sa zamerajú na vytvorenie flexibilných systémov zamestnávania migrujúcich pracovníkov v členských krajinách. Tieto opatrenia budú prispôsobené potrebám a prioritám jednotlivých členských štátov s cieľom adekvátne reagovať na aktuálne podmienky a situáciu v danom štáte, ako aj v celej EÚ. Dané opatrenia sa vzťahujú na podmienky vstupu a pobytu pre určité kategórie prisťahovalcov, ako sú vysokokvalifikovaní pracovníci, sezónni pracovníci a vnútropodnikovní zamestnanci, ktorí rotujú v rámci svojho podniku aj do iných krajín. To by malo posilniť prílev vysoko kvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín, ktorí sú aktuálne považovaní za významnú súčasť procesu posilňovania konkurencieschopnosti EÚ. Niektoré z kľúčových sektorov európskeho hospodárstva trpia výrazným deficitom nie len samotnej pracovnej sily, ale aj dostatkom zručností či vedomostí u pracovníkov. Absencia kvalifikovanej pracovnej sily na európskom pracovnom trhu má očakávaný nárast v nadchádzajúcich rokoch. EÚ preto musí stále viac pracovať na stratégiách s cieľom vytvoriť lepšie podmienky pre zamestnávanie pracovníkov z tretích krajín, čím sa zvýši jej konkurencieschopnosť v neustále sa zvyšujúcej medzinárodnej súťaži o kvalifikovaných pracovníkov.²⁷

Pracovná migrácia do EÚ výrazne podporuje jej hospodársky rast a prináša tak pozitívny vplyv do jej členských štátov. Migrácia obyvateľstva z východných krajín Európy smerom na západ za prácou je globálnym fenoménom, ktorý prináša pozitívne ako aj negatívne dôsledky pre zdrojové krajiny. Pozitívne efekty zahŕňajú zníženie nezamestnanosti a tým aj celkového sociálneho napätia, či zvýšenie životnej úrovne členov rodín, ktorí ostali v zdrojovej krajine, vďaka stálemu príjmu remitencií na úrovni jednotlivca. Na národnom stupni stály príjem remitencií zlepšuje obchodnú bilanciu. Pozitívny charakter možno vidieť aj na zvýšenej možnosti prílevu zahraničných investícií

---

²⁶ ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Migration policy of the Slovak Republic : Perspective until the year 2020*. [cit. 2020-25-02]. Dostupné na internete: <https://eapmigrationpanel.org/sites/default/files/migration_policy_slovakia_eng.pdf> s. 6

²⁷ EURÓPSKA KOMISIA: *Migration and Home Affairs - Work*. [cit. 2020-26-02]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/work_en>

do zdrojových krajín, čo je spojené s priamym či nepriamym prezentovaním danej krajiny a jej kultúry už spomínanými pracujúcimi migrantmi v zahraničí. Nemožno ale zabúdať aj na negatívne dôsledky, ktoré migrácia za prácou prináša. Niektoré krajiny z tohto dôvodu čelia kríze spôsobenej významným únikom mozgov (tzv. brain-drain), kde veľké množstvo odborníkov či kvalifikovanej pracovnej sily odchádza za lepšími pracovnými podmienkami do zahraničia. Možno taktiež spomenúť pokles populácie či nedostatok financií v sociálnych fondoch z dôvodu zníženia počtu poplatníkov. V oboch prípadoch ide o dôsledky, ktoré môžu spôsobiť problémy najmä z dlhodobého hľadiska a zdrojové krajiny môžu takto v budúcnosti čeliť vážnym sociálnym problémom.²⁸

V prípade hostiteľských krajín je z ekonomického hľadiska najvýznamnejším prínosom prílev pracovnej sily, ktorá je komplementárnym, produktívnym a flexibilným prvkom v rámci aktívnej časti populácie danej krajiny. Ten často pozitívne pôsobí na nerovnováhu na trhu práce, spôsobenú okrem iného aj nízkou úrovňou funkčnej a geografickej mobility domácich pracovníkov. Prítomnosť cudzincov v danej krajine zároveň priaznivo pôsobí na zvýšenie dopytu po tovaroch a službách, čo sa priamo odráža na zvyšovaní produkcií a rozširovaní trhov danej krajiny. V prípade, že hostiteľská krajina zaznamenáva prílev predovšetkým vysokokvalifikovanej pracovnej sily (tzv. brain-gain), dopad na túto krajinu je pozitívny, nakoľko jej odpadávajú náklady spojené s ich vzdelaním.

Aj napriek výrazným pozitívnym aspektom prílevu pracujúcich migrantov do krajiny, treba zdôrazniť aj narastajúce riziko zvýšenia miery nezamestnanosti domácich obyvateľov so zvyšujúcim sa počtom migrantov v prijímajúcej krajine. To môže spôsobiť vytlačenie časti domácej pracovnej sily z určitých pozícií, najmä tých, ktoré majú horšie finančné ohodnotenie, a to sa následne môže odraziť na celkovom znižovaní úrovni miezd v krajine. Potenciálna hospodárska závislosť na zahraničnej pracovnej sile je tiež jedným z negatívnych dopadov na hostiteľskú krajinu. V prípade, že je badateľná časť migrantov ekonomicky neaktívna a teda neprispieva priamo do hospodárskeho rozvoja danej krajiny,

---

²⁸ STROE, I.: *Labour migration from Eastern Europe and its impact on socio-demographic processes in these countries*. [cit. 2020-05-03]. Dostupné na internete: <<http://semanticpace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbmQvbncveG1sL1hSZWYvWDJILURXLWV4dHluYXNwP2ZpbGVpZD0yODA5OSZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NlbWFudGljcGFjZS5uZXQvWHNsdc9QZGYvWFJlZi1XRC1BVC1YTUwyUERGLnhzbA==&xsltparams=ZmlsZWlkPTI4MDk5>> s.7

negatívne fiškálne dopady prílevu cudzincov na domácu ekonomiku môžu byť prevyšujúce.²⁹

1.4 Aktuálna situácia na Ukrajine

Pred vypuknutím vojenského konfliktu na východe Ukrajiny sa miera emigrácie ukrajinských občanov z krajiny vyznačovala miernym poklesom. V roku 2014 bol zaznamenaný nárast počtu Ukrajincov, ktorí sa sťahovali do Ruska, avšak v prípade prílevu Ukrajincov do členských krajín EÚ nebol zaznamenaný podobný trend (okrem Poľska). Rok 2015 priniesol výraznejší nárast počtu Ukrajincov migrujúcich do EÚ. Príčin, ktoré v posledných rokoch ovplyvňujú nárast migrácie ukrajinského obyvateľstva aj smerom do SR môže byť viac. Na analyzovanie vplyvu situácie na Ukrajine na migráciu obyvateľstva z tejto krajiny na Slovensko je nutné charakterizovať aktuálne dianie a situáciu na Ukrajine.³⁰

V porovnaní s rokom 2018 sa hospodárska situácia na Ukrajine v roku 2019 ustálila a už nemá stagnujúci charakter, naopak, vďaka implementácií ekonomických reforiem v krajine sa aktuálna hospodárska situácia na Ukrajine definuje ako makroekonomicky stabilizovaná s tendenciou mierneho rastu.³¹ Daná situácia je priamo ovplyvnená pretrvávajúcimi následkami krízy z roku 2014, ktorá vznikla primárne ako dôsledok konfliktu s RF. V prípade pretrvania súčasného trendu ekonomického rastu, Ukrajina dosiahne pôvodnú úroveň ekonomiky pred krízy v roku 2021. Aj napriek rastu ukrajinskej ekonomiky, Ukrajina je stále priamo závislá na finančnej podpore zo zahraničia. V nadväznosti na to treba zdôrazniť, že v správe Ministerstva zahraničných vecí a Európskych záležitostí Slovenskej republiky z roku 2017 je uvedené, že hlbšie ekonomické reformy, ktoré majú pozitívny vplyv na celkovú ekonomickú situáciu na Ukrajine a na jej obchodovanie so zahraničnými partnermi sú prijímané Verchovanou radou

---

²⁹ Divinský, B.: *Zahraničná migrácia v Slovenskej republike*. 2005. s.25

³⁰ JAROSZEWICZ, M.: The migration of Ukrainians in times of crisis. 2015. In: *CES Commentary 187*. [cit. 2020-11-05]. Dostupné na internete: <https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/commentary_187.pdf> s.1

³¹ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ: *Ekonomická informácia o teritóriu – Ukrajina 2019*. [cit. 2020-05-03]. Dostupné na internete: <<https://www.mzv.sk/documents/746990/620840/Ukrajina+-+ekonomické+informácie+o+teritóriu+2019>> s.2

UA až pod určitou výstrahou pozastavenia, prípadne odsunutia, finančnej podpory zo strany hlavných partnerov Ukrajiny, medzi ktorými je aj EÚ.³²

Progresívny charakter možno vidieť aj na raste reálnych miezd a mierne sa znižujúcej chudobe. Podľa správy z Ministerstva zahraničných vecí a Európskych záležitostí Slovenskej republiky: „v zmysle prijatého zákona o štátnom rozpočte na rok 2019 bolo stanovené životné minimum od 1.1.2019 na 1 853 UAH, od 1.7. 2019 je stanovené vo výške 1 936 UAH a od 1.12.2019 na 2 027 UAH (68,91 EUR) a minimálna mzda – 4 173 UAH (cca 144 EUR)“.³³ Mzdy na Ukrajine vo všeobecnosti vzrástli. V mesiaci september 2019 stúpila priemerná nominálna mzda na 10 687 UAH/mesiac (363,36 EUR) z pôvodných 10 537 UAH/mesiac (358,26 EUR) z augusta 2019. Najvyššia priemerná nominálna mzda bola zaznamenaná v decembri v roku 2019, kedy sa vyšplhala až na 12 264 UAH/mesiac (416,98 EUR). Najnižšia hodnota bola zaznamenaná v roku 1996, kedy priemerná mesačná mzda bola okolo 115 UAH (3,91 EUR).³⁴

Bezpečnostná situácia na Ukrajine je na rozdiel od ekonomickej charakterizovaná stále pretrvávajúcim napätým stavom. Ozbrojený konflikt na východe Ukrajiny negatívne ovplyvňuje nie len ekonomickú stabilitu krajiny, ale aj spoločenskú a bezpečnostnú situáciu na Ukrajine. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky vzhľadom na danú situáciu vydalo druhý stupeň cestovného odporúčania. Občanom SR odporúča zvážiť nevyhnutnosť vycestovania do tejto krajiny a zároveň odporúča vyhnúť sa tým častiam Ukrajiny, kde pretrváva protiteroristická operácia ukrajinskej vlády.³⁵ Konflikt

---

³² MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ: *Ekonomická informácia o teritóriu – Ukrajina 2017*. [cit. 2020-05-03]. Dostupné na internete: <<https://www.mzv.sk/documents/10182/620840/Ukrajina+-+ekonomick%C3%A9+inform%C3%A1cie+o+terit%C3%B3riu+2017/8a75515a-35b8-41b2-8d25-6413aa88de2c?version=1.2&previewFileIndex>> s.2

EURÓPSKA KOMISIA: *Countries and regions – Ukraine*. [cit. 2020-06-03]. Dostupné na internete: <<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/ukraine/>>

³³ Na základe kurzu zo dňa 01.05.2020; 1 UAH = 0,034 EUR

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ: *Ekonomická informácia o teritóriu – Ukrajina 2019*. [cit. 2020-05-03]. Dostupné na internete: <<https://www.mzv.sk/documents/746990/620840/Ukrajina+-+ekonomické+informácie+o+teritóriu+2019>> s.6

³⁴ Na základe kurzu zo dňa 01.05.2020; 1 UAH = 0,034 EUR

TRADING ECONOMICS: *Ukraine Average Monthly Wages*. [cit. 2020-06-03]. Dostupné na internete: <<https://tradingeconomics.com/ukraine/wages>>

³⁵ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Cestovné odporúčania – Ukrajina*. [cit. 2020-06-04]. Dostupné na internete: <https://www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/detail/-/asset_publisher/Iw1ppvnScIPx/content/cestovne-odporucanie-ukrajina?_101_INSTANCE_Iw1ppvnScIPx_redirect=%2Fcestovanie_a_konzularne_info%2Fdetail%2F-%2Fasset_publisher%2FIw1ppvnScIPx%2Fcontent%2Fukrajina%3FdisplayMode%3D1>

so začiatkom v roku 2014 vyústil do anexie Krymu v marci 2014, čo spôsobilo zmeny v bezpečnostnej situácii nielen na Ukrajine, ale nepriamo aj vo zvyšku Európy. Ozbrojený konflikt v Doneckej a Luhanskej oblasti spolu so spomínanou ruskou anexiou Krymu donútili veľké množstvo ukrajinského obyvateľstva opustiť svoje domovy a utiecť s cieľom nájsť bezpečnosť a stabilitu.³⁶

1.4.1 Aspekty spôsobujúce migráciu obyvateľstva z Ukrajiny

Najväčším domácim rizikom ekonomiky na Ukrajine je v období rokov 2019 - 2021 popri vysokej úrovni korupcie a pomalým procesom zavádzania reforiem aj zvýšená migrácia pracovnej sily.³⁷ Hlavný dôvod pre odchod obyvateľov z Ukrajiny bola za posledných pár rokov najmä veľmi nízka priemerná mzda v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ a s tým spojený záujem o zlepšenie ekonomickej situácie nie len daného jednotlivca, ale aj jeho/jej rodinných príslušníkov. Z časového hľadiska môžeme rozlíšiť dve skupiny ukrajinských migrantov odchádzajúcich za prácou. Prvú skupinu tvoria emigranti, ktorí majú krátkodobý cieľ zarobiť peniaze v zahraničí rýchlejšou formou a dosiahnuť tak určitý cieľ úspor. Väčšina daných úspor je neskôr použitá v zdrojovej krajine migranta, napríklad na vzdelanie svojich detí, nákup tovarov dlhodobej spotreby, alebo na zlepšenie podmienok bývania. Druhou skupinou sú migranti, ktorí odchádzajú do zahraničia s dlhodobou vidinou, ktorá zahŕňa okrem ekonomického prílepkovania aj možnosť sebarozvoja. Môžeme teda tvrdiť, že ďalším dôvodom pre migráciu z Ukrajiny je aj akumulácia zručností v zahraničí a odborný rozvoj, ktorý môže po prípadnom návrate do zdrojovej krajiny zvýšiť ekonomické príležitosti.³⁸

Podľa niektorých odborníkov je ďalším *push* faktorom vysoká miera nezamestnanosti. Nezamestnanosť v krajine rapídne stúpala najmä v období rokov 2014 - 2017. V roku 2014 nezamestnanosť medziročne stúpala o 2,1% v porovnaní s rokom 2013 a začiatkom roka 2017 dosiahla najvyššiu hodnotu, kedy až 10,1% aktívneho obyvateľstva bolo nezamestnaných. To spôsobilo, že množstvo aktívneho obyvateľstva

---

³⁶ STEPNIEWSKI, T.: Ukraine Crisis: Political Transformation vs. Security and Migration. 2016. In: *Yearbook of Polish European Studies*. s.242

³⁷ MINISTERSTVO ZAHRAČNÝCH VECÍ A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ: *Ekonomická informácia o teritóriu – Ukrajina 2019*. [cit. 2020-05-03]. Dostupné na internete: <<https://www.mzv.sk/documents/746990/620840/Ukrajina+-+ekonomické+informácie+o+teritóriu+2019>> s.2

OEC: *Ukraine*. [cit. 2020-07-03]. Dostupné na internete: <<https://oec.world/en/profile/country/ukr/>>

³⁸ KUPETS, O.: Economic Aspects of Ukrainian Migration to EU Countries. 2016. In: *Ukrainian Migration to the European Union*. s.36

nevidelo inú možnosť ako si zabezpečiť prijateľnú životnú úroveň inak ako vycestovaním za prácou do zahraničia.³⁹

Vplyv na vysoký odliv pracovnej sily má nie len nízka životná úroveň obyvateľov, ale aj priebeh ozbrojených konfliktov. Ozbrojený konflikt na východe Ukrajiny medzi ukrajinskou vládou a ozbrojenými skupinami pretrváva už šiesty rok. Od roku 2014 až po súčasnosť, konflikt na východe krajiny spôsobil zabitie až 13 000 ľudí, 40 000 ľudí bolo zranených a až 1 500 000 obyvateľov muselo byť v rámci krajiny premiestnených.⁴⁰ Na Kryme, ruské orgány prenasledovali pro-ukrajinských aktivistov a krymských Tatárov pre ich opozičné názory voči ruskej okupácii polostrova. Podľa informácií od Špeciálnej monitorovacej misie vyslanej Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, bolo kvôli týmto nezhodám v roku 2018 zranených, alebo zabitých minimálne 212 civilistov, prevažne na dôsledky ostreľovania. Ostreľovanie cez alebo popri kontaktnej línii, ktoré rozdeľovalo územie na dva myšlienkovito rozdielne tábory, aj naďalej poškodzovalo obydlia civilných občanov, infraštruktúru a ohrozovalo ľudské životy civilistov. Od roku 2014, teda od prvých rokov tohto konfliktu, bolo zničených už 740 vzdelávacích zariadení. Obe strany konfliktu vykonali útoky na školy a používali ich na vojenské účely. Na základe tohto konfliktu vláda na Ukrajine podnikla rôzne kroky na obmedzenie slobody prejavu, informácií či združovania. Tento krok odôvodnila tým, že sa snaží zabrániť šíreniu anti-ukrajinskej propagandy a zmierniť tak ruskú vojenskú agresiu v oblastiach východnej Ukrajiny. Podľa *Institute of Mass Information*, ako tzv. dozorca slobody tlače, od októbra 2018 bolo zaznamenaných až 201 porušení slobody tlače v 23 regiónoch Ukrajiny. To zahŕňalo aj zastrašovanie a hrozby, s cieľom zabrániť novinárom či žurnalistom prístup k informáciám. Na základe vyššie uvedených informácií môžeme uviesť, že ďalšími možnými dôvodmi pre migráciu obyvateľstva z Ukrajiny sú aj bezpečnostné obavy či obmedzenia základných slobôd prejavu.⁴¹

---

³⁹ MACROTRENDS: *Ukraine Unemployment Rate 1991-2020*. [cit. 2020-21-03]. Dostupné na internete: <<https://www.macrotrends.net/countries/UKR/ukraine/unemployment-rate>>

TRADING ECONOMICS: *Ukraine Unemployment Rate*. [cit. 2020-25-03]. Dostupné na internete: <<https://tradingeconomics.com/ukraine/unemployment-rate>>

⁴⁰ BBC: *Ukraine conflict: Can peace plan in east finally bring peace?*. [cit. 2020-26-03]. Dostupné na internete: <<https://www.bbc.com/news/world-europe-49986007>>

GLOBAL CONFLICT TRACKER: *Conflict in Ukraine*. [cit. 2020-26-03]. Dostupné na internete: <<https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ukraine>>

⁴¹ HUMAN RIGHTS WATCH: *Ukraine – Events of 2018*. [cit. 2020-28-03]. Dostupné na internete: <<https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/ukraine>>

1.5 Faktory ovplyvňujúce prílev ukrajinského obyvateľstva na Slovensko

Nezamestnanosť v troch krajoch Slovenska, konkrétne v Bratislavskom, Nitrianskom a Trnavskom kraji, klesla v decembri 2019 pod 3%.⁴² Vysoká miera zamestnanosti domácej populácie v týchto krajoch spôsobuje, že dopyt po pracovnej sile prevyšuje ponuku. Zamestnávateľia na tomto území tak výrazne pociťujú nedostatok aktívneho obyvateľstva, ktoré by mohlo obsadiť veľký počet voľných, respektíve nových, pracovných miest. Nedostatok ľudí na trhu práce preto privádza na Slovensko čoraz viac cudzincov. Dostatok pracovných možností je jedným zo základných *pull* faktorov príchodu migrantov z Ukrajiny. To je podporené lepším finančným ohodnotením za prácu, kde zákonom stanovená minimálna mzda na Slovensku dosahuje výšku 580 EUR/mesiac, čo je približne o štyrikrát viac ako na Ukrajine.⁴³

Ako sme už spomínali, obavy z ohrozenia života pochádzajúce z nestabilnej bezpečnostnej situácie na Ukrajine spôsobili odliv obyvateľstva do ostatných krajín Európy. Podľa štatistík *The Legatum Prosperity Index*^{TM} sa Slovenská republika nachádza na 27. mieste zo 167 krajín v oblasti bezpečnosti a ochrany. Tento index meria mieru v akej konflikty, teror a zločin v danej krajine destabilizoval bezpečnosť jednotlivcov, a to z krátkodobého ako aj z dlhodobého hľadiska. Slovenská republika tak môže byť vnímaná ako bezpečná a stabilná krajina, vhodná ako cieľová destinácia migrácie z bezpečnostných dôvodov.⁴⁴ Ukrajinskí migranti si vyberajú Slovenskú republiku ako cieľovú destináciu aj z dôvodu geografickej a kultúrnej blízkosti. Dôkazom je aj stále narastajúca ukrajinská komunita na Slovensku.

---

⁴² ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY: *Zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín s udeleným povolením na zamestnanie na území Slovenskej republiky podľa štátnej príslušnosti*. [cit. 2020-28-03]. Dostupné na internete: <https://www.upsvr.gov.sk/buxus/generate_page.php?page_id=876278>

⁴³ TRADING ECONOMICS: *Ukraine Minimum Wages*. [cit. 2020-29-03]. Dostupné na internete: <<https://tradingeconomics.com/ukraine/minimum-wages>>

SLOVENSKO: *Minimálna mzda*. [cit. 2020-29-03]. Dostupné na internete: <https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_minimalna-mzda>

⁴⁴ PROSPERITY: *The Legatum Prosperity Index 2019*. [cit. 2020-29-03]. Dostupné na internete: <<https://www.prosperity.com/rankings>>

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Cieľom skúmania tejto práce je identifikovať súvislosti medzi aktuálnou situáciou na Ukrajine a príchodom ukrajinského obyvateľstva do SR, konkrétne s príchodom migrantov, ktorí boli, respektíve stále sú, zamestnaní v spoločnosti Volkswagen Slovakia a.s.

Práca je založená na sociologickom výskume za použitia dotazníku, s cieľom zistiť u ukrajinských zamestnancov zo spoločnosti Volkswagen Slovakia hlavné dôvody ich odchodu z Ukrajiny. V rámci tohto výskumu očakávame nové zistenia v otázke, aký vplyv má aktuálna situácia na Ukrajine na migráciu ukrajinských obyvateľov do SR, realizáciou výskumu v konkrétnom prostredí.

Hlavným cieľom tejto práce je snaha o potvrdenie, respektíve vyvrátenie, hypotézy týkajúcej sa hlavných dôvodov odchodu populácie z Ukrajiny na Slovensko. V rámci výskumu sa zameriame aj na zodpovedanie 2 výskumných otázok, na ktoré budeme odpovedať za pomoci údajov získaných z dotazníka.

HYPOTÉZA:

1. *„Hlavným faktorom spôsobujúcim odliv obyvateľstva z Ukrajiny na Slovensko je nestabilná bezpečnostná situácia na Ukrajine.“*

VÝSKUMNÉ OTÁZKY

- A. *„Je Slovenská republika vnímaná respondentmi ako cieľová krajina ich migrácie?“*
- B. *„Ako možno charakterizovať z pohľadu opýtaných celkovú životnú úroveň na Slovensku v porovnaní so životnou úrovňou na Ukrajine?“*

Z tohto dôvodu sa v rámci výskumu primárne zameriame na zistenie dôvodov odchodu z krajiny pôvodu, zistenie plánov do budúcnosti v súvislosti s pobytom na Slovensku a na získanie osobných názorov na celkovú životnú úroveň na Slovensku v porovnaní s úrovňou na Ukrajine u ukrajinských občanov, ktorí migrovali do SR.

Medzi čiastkové ciele tejto práce, ktoré podmieňujú dosiahnutie hlavného cieľa, patrí:

- demografické kategorizovanie Ukrajincov v spoločnosti VW SK (vek, pohlavie, geografická oblasť pôvodu, osobný stav),
- zistenie spôsobu získania zamestnania v spoločnosti VW SK,

- určenie percentuálnej časti respondentov, ktorí zasielali časť svojej výplaty do krajiny pôvodu.

Výsledky následne analyzujeme na základe teoretických východísk z kapitoly 1. V rámci výskumnej časti tejto práce vymedzíme aj základné dôvody zamestnávania osôb z tretích krajín v spoločnosti VW SK a charakterizujeme možné pozitívne dopady prítomnosti týchto zamestnancov na chod spoločnosti.

Na získavanie teoretických východísk pre túto prácu sme prvotne využili literárnu rešerš. Zo získaných zdrojov informácií sme využitím metódy analýzy rozdelili predmet skúmania na osobitné časti a prvky. Pomocou aplikovania tohto zámerného a uvedeného postupu pri vypracovávaní tejto práce sme mali za cieľ vymedziť z veľkého množstva prístupných faktov a súvislostí tie nutné, ktoré dopomôžu k vysvetleniu dôvodu skúmania danej problematiky a k realizácii výskumu týkajúceho sa danej témy. Časť údajov týkajúcich sa Volkswagen Slovakia, ktoré slúži k dosiahnutiu cieľa našej práce, bola získaná z interných zdrojov danej spoločnosti, za pomoci osobných konzultácií s koordinátorom zahraničných výrobných pracovníkov, Illiom Zinchenkom. Zvyšné informácie pochádzajú z viacerých zdrojov:

- intranet spoločnosti VW SK, ktorý je prístupný zamestnancom,
- komunikácia so zamestnancami zodpovednými za zber a spracovanie údajov relevantných pre túto prácu,
- verejne dostupné zdroje.

Základnou skupinou, na ktorú sme sa zamerali v rámci výskumu tejto práce sú cudzinci pôvodom z Ukrajiny, ktorí pôsobili, prípadne stále pôsobia, v spoločnosti Volkswagen Slovakia. Spoločne tvoria významnú skupinu zamestnancov v rámci danej spoločnosti, ktorá sa priamo (direktne) či nepriamo (indirektne) podieľala na výrobe automobilov. Výskumnú vzorku tvorilo 95 respondentov. Na získanie informácií od subjektov skúmania, potrebných na dosiahnutie hlavného cieľa tejto práce, sme využili uzavretý dotazník. Respondenti si vyberali z vopred určených odpovedí, čo umožňuje vyhodnotiť výsledky exaktnejšou formou.

Dotazník tvorí 13 otázok a má anonymný charakter (viď Príloha I). Medzi respondentov bol distribuovaný v online podobe, využitím funkcie Formuláre Google. Táto aplikácia slúži na vytváranie prieskumu a spolu s podobnými aplikáciami je súčasťou kancelárskeho balíka od spoločnosti Google. Formuláre Google je online bezplatný nástroj,

ktorý umožňuje zhromažďovanie informácií prostredníctvom personalizovaného prieskumu, alebo kvízu. Získané informácie sú automaticky zhromažďované a spracovávané priamo v aplikácii. Dané informácie následne spracujeme do grafov, za pomoci ktorých budeme vyhodnocovať a interpretovať výsledky práce.

3 Výsledky práce

Automobilová spoločnosť Volkswagen Slovakia a.s., s hlavným sídlom v Bratislave, je súčasťou koncernu Volkswagen Group, ktorý je jedným z najvýznamnejších svetových predstaviteľov automobilového priemyslu a zároveň najväčší výrobca motorových vozidiel v rámci Európy. Volkswagen Group vyrába svoje vozidlá v 124 výrobných závodoch v 20 krajinách Európskej únie a v ďalších 11 krajinách v Afrike, Ázii a Amerike. Svoje vozidlá predáva až v 153 krajinách sveta, čo je takmer 80% z celkového počtu krajín sveta.⁴⁵ Celosvetovo zamestnáva až 671 205 zamestnancov, ktorí okrem výroby automobilov a v službách súvisiacich s tým pracujú aj vo finančných servisoch, poskytujúc služby ako napríklad lízing, bankovníctvo, financovanie obchodníkov a zákazníkov a iné. Volkswagen Group je zložený až z 12 značiek, ktoré vyrábajú osobné vozidlá ako aj úžitkové automobily. Aj napriek vystupovaniu pod spoločným menom Volkswagen Group, každá z jednotlivých značiek pôsobí ako nezávislý subjekt na trhu.⁴⁶

Spoločnosť Volkswagen Slovakia, a.s. pôsobí na Slovensku od roku 1991, kedy spolu s predstaviteľmi vlády Slovenskej republiky a predstaviteľmi pôvodných Bratislavských automobilových závodov, a. s. (BAZ) podpísali základnú dohodu o podnikateľskom zámere a umožnili tak vznik novej spoločnosti, ktorá sa stala nadnárodným subjektom v rámci Slovenskej republiky.⁴⁷ Bratislavský závod Volkswagen Slovakia vyrába automobily Volkswagen Touareg, Audi Q7, Audi Q8, Porsche Cayenne, Porsche Cayenne Coupé, Volkswagen up! a elektromobily Volkswagen e-up!, SEAT Mii electric, ŠKODA CITIGOe iV. pod jednou strechou. Vďaka tejto jedinečnej kombinácii výrobných liniek sa stal jediným automobilovým závodom na svete, ktorý v rámci jedného areálu vyrába 5 rôznych značiek. V roku 2018 bolo viac ako 99,7% z celkovej produkcie automobilov v Bratislave určených na export, kde najväčšie odberové trhy podľa obratu existujú v Číne (22%), USA (18%) a Nemecku (14%)⁴⁸.

Aj napriek počiatkom krízy v automobilovom priemysle, spoločnosť Volkswagen Slovakia vyrobí ročne v Bratislavskom závode až 408 208 vozidiel a vďaka efektívnej

---

⁴⁵ WORLDOMETER: *Countries in the world*. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://www.worldometers.info/geography/how-many-countries-are-there-in-the-world/>>

⁴⁶ VOLKSWAGEN: *The Volkswagen Group*. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://www.volkswagenag.com/en/group/portrait-and-production-plants.html>>

⁴⁷ VOLKSWAGEN SLOVAKIA: *História*. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://sk.volkswagen.sk/sk.html>>

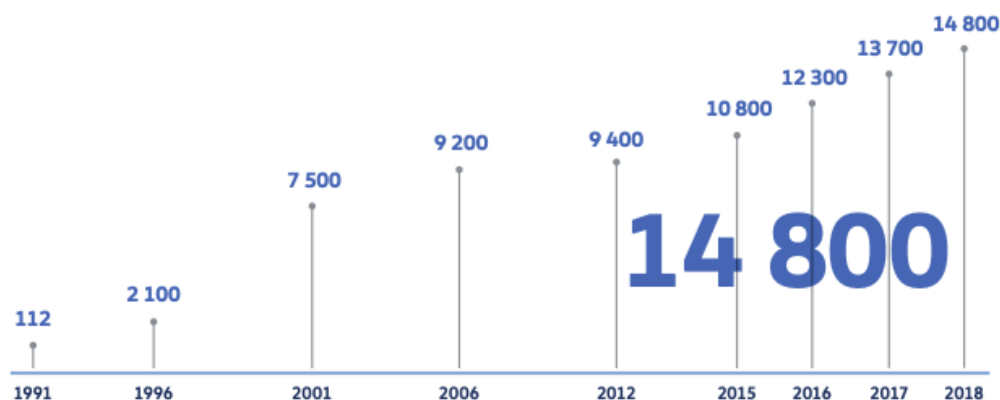
⁴⁸ VOLKSWAGEN SLOVAKIA: *Výročná správa 2018*. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://sk.volkswagen.sk/sk.html>>

a inovatívnej výrobe zvýšila svoj obrat v roku 2018 o 38% na 10,38 mld. EUR. Jej zisk pred zdanením predstavoval 300,8 mil. EUR a podľa rebríčka zostaveného týždenníkom TREND v spolupráci s poradenskou spoločnosťou BMB Leitner sa, VW SK v roku 2019 stal už po tretíkrát najväčším platiteľom daní a odvodov na Slovensku. Spoločnosť VW SK, vrátane jej zamestnancov, odviedla na priamych daniach a odvodoch až 305 mil. EUR do verejných rozpočtov, čo predstavuje až 40% nárast v porovnaní s obdobím minulých 3 rokov. Daň zaplatená z príjmov právnických osôb tvorila približne 78 mil. EUR.⁴⁹

3.1 Zamestnávanie občanov tretích krajín spoločnosťou VW SK

Ako možno vidieť na obrázku 1, vývoj počtu zamestnancov od roku 1991 mal exponenciálny nárast, dosahujúc 14 800 zamestnancov v roku 2018, čím sa táto spoločnosť stala najväčším zamestnávateľom na Slovensku.⁵⁰

Obrázok 1 Vývoj počtu zamestnancov v spoločnosti VW SK

Prameň: VOLKSWAGEN SLOVAKIA: *Výročná správa 2018*. [cit. 2020-21-03]. Dostupné na internete: <https://sk.volkswagen.sk/content/dam/companies/sk_vw_slovakia/podnik/Vyroczna_sprava_2018.pdf>

Z celkového počtu zamestnancov bolo až 74,94% osôb zamestnaných na direktných pozíciách – priamo podieľajúcich sa na výrobe automobilov. Zvyšných 25,06% predstavovali indirektní zamestnanci, čo sú prevažne administratívni pracovníci.

⁴⁹ FINSTAT: VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://finstat.sk/35757442>>

TASR: Volkswagen Slovakia je najväčším platiteľom daní na Slovensku. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/2036879-volkswagen-slovakia-je-najvacsim-platitelom-dani-na-slovensku>>

SITA: Volkswagen Slovakia je najväčším platiteľom daní na Slovensku. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://ekonomika.sme.sk/c/22253480/volkswagen-slovakia-je-najvacsim-platitelom-dani-na-slovensku.html>>

⁵⁰ TREND ANALYSES: Najväčší zamestnávateľia Slovenska. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2019/cislo-44/najvacsi-zamestnavatelia-slovenska-3.html>>

Aj z dôvodu kontinuálnej prosperity a stále sa rozrastajúcej výrobe v spoločnosti VW SK, pociťuje táto spoločnosť nedostatok pracovnej sily nevyhnutnej na plynulé fungovanie podniku. Na základe interných prieskumov a dokumentov, spoločnosť VW SK vníma situáciu na pracovnom trhu ako náročnú, charakterizovanú najmä problémami spojenými s:

- nedostatkom kvalifikovaných uchádzačov o zamestnanie,
- vysokou mierou nezamestnanosti ľudí do 29 rokov,
- neochotou cestovať za prácou,
- neochotou presťahovať sa za prácou do iného mesta,
- nízkym záujmom o duálne štúdium.

Napriek snahe spoločnosti zamestnávať primárne pracovníkov pochádzajúcich zo Slovenska, narastajúca potreba obsadiť voľné, prípadne nové, pracovné miesta zvýšila záujem spoločnosti o zamestnancov z tretích krajín.

Súčasne, diverzita a inklúzia sa stali významnou súčasťou podnikovej stratégie Volkswagen Group. Faktom je, že makroekonomické prostredie, ktorého súčasťou je aj VW SK, v dnešnej dobe vyžaduje kultúrnu a inú rôznorodosť na zvládnutie mnohostranných výziev. Či už ide o tlak na inovácie, súboj o kvalifikovaných pracovníkov, o koncentráciu na zákazníka či iné, diverzita je neoddeliteľnou súčasťou navrhovania akčného plánu spoločnosti, s cieľom rýchlo a adekvátne reagovať na jej výzvy. Štúdie dokazujú, že diverzita v podniku stimuluje kľúčové ukazovatele výkonnosti podniku. Diverzné spoločnosti produkujú o 75% viac inovácií, majú o 55% vyššiu EBIT maržu (zisk pred nákladovými úrokmi a daňami) a majú výrazne vyššiu celkovú spokojnosť zamestnancov. Aj z tohto dôvodu je zamestnávanie cudzincov dôležitou súčasťou podnikovej stratégie spoločnosti VW SK.⁵¹

Prvotný proces spočívajúci v príprave podmienok pre nástup zamestnancov z Ukrajiny pozostával primárne z adaptovania zákonov týkajúcich sa zamestnávania osôb z tretích krajín do všeobecného procesu prijímania zamestnancov v spoločnosti VW SK. Základný právny rámec týkajúci sa zamestnávania cudzincov tvorí:

- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti,
- Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov,

---

⁵¹ VOLKSWAGEN: Diversity Wins @ Volkswagen : Pre-information for our global initiative. In: *Interný zdroj VW SK*

- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce,
- Smernice Európskeho parlamentu a Rady.⁵²

Na základe informácií z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR môže zamestnávateľ, teda v našom prípade spoločnosť Volkswagen Slovakia a.s., zamestnávať len občana tretej krajiny, ktorý:

- „je držiteľom modrej karty Európskej únie,
- má udelený prechodný pobyt na účel zamestnania na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta,
- má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt na účel zamestnania, ak zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak zákon neustanovuje inak,
- má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny,
- má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má priznané postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte Európskej únie, ak zákon o pobyte cudzincov neustanovuje inak, alebo u ktorého sa nevyžaduje potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu, potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta a povolenie na zamestnanie.“⁵³

Sekundárne kroky prípravy zamestnávania cudzincov spočívali v administratívnych krokoch na Cudzineckej polícii a na Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny; úprave interných smerníc a dokumentov VW SK; vytvorení novej pozície koordinátora pre zamestnancov pochádzajúcich z Ukrajiny; preklad dôležitých poučení do ich materinského jazyka; vytvorení vlastného slovníčka najpoužívanejších pojmov vo výrobe – predovšetkým na výrobných segmentoch: montáž, karosáreň a lakovňa.

⁵² SABOVÁ DANKOVÁ, L.: Zamestnávanie občanov Srbska a Ukrajiny v roku 2019. In: *Interný zdroj VW SK*

⁵³ MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY: Zamestnávanie štátnych príslušníkov tretej krajiny. [cit. 2020-20-04]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-cudzincov/zamestnavanie-cudzincov/zamestnavanie-statnych-prislusnikov-tretej-krajiny.html>>

Konkrétny nábor nových zamestnancov z tretích krajín sa zintenzívnil v roku 2017, kedy došlo k úprave zákona o pobyte cudzincov⁵⁴, smerujúc svoje náborové politiky primárne na Ukrajinu a do Srbska. Preferencia pracovníkov pochádzajúcich z týchto krajín je spôsobená najmä jazykovou a kultúrnou podobnosťou, čo umožňuje rýchlejšie a jednoduchšie adaptovanie daných osôb do pracovného prostredia. Súčasne, občania daných krajín prejavujú značnú mieru flexibility, ktorá absentuje u pracovníkov pochádzajúcich zo Slovenska. V prípade občanov pochádzajúcich z Ukrajiny je vysoká úroveň ich kvalifikácie ďalšou výhodou pre zamestnávateľa.

3.2 Ukrajinskí občania v spoločnosti VW SK

V rámci tejto časti práce sa zameriame na podrobné analyzovanie výsledkov získaných z dotazníka zaslaného medzi bývalých a aktuálnych zamestnancov evidovaných v spoločnosti VW SK, pochádzajúcich z Ukrajiny. Celkovo bolo obdržaných 95 odpovedí, ktoré slúžili ako hlavný podklad pre tento výskum. V rámci nasledujúcich kapitol sa budeme venovať ich demografickému kategorizovaniu, určeniu hlavných príčin odchodu z Ukrajiny ako aj analyzovaniu ich vnímania životnej úrovne na Slovensku.

3.2.1 Demografické kategorizovanie

Na koláčovom Grafe 3 môžeme vidieť rodovú štruktúru zamestnancov. Zistili sme, že až 69,1% opýtaných bolo mužského pohlavia. V konkrétnych číslach išlo o 65 odpovedí s označením odpovede muž a 29 odpovedí s výsledkom žena, z celkového počtu 95 odpovedí. Jeden respondent neodpovedal na otázku ohľadom pohlavia.

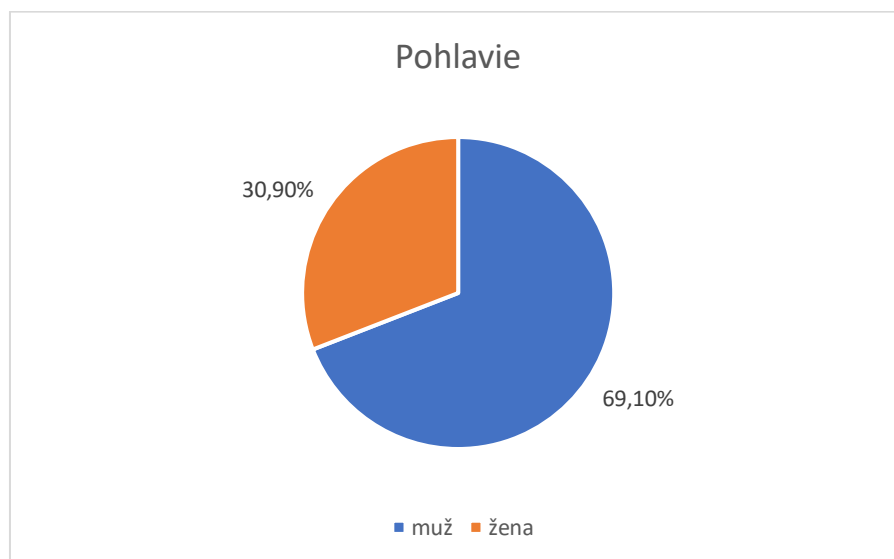
Rodová nerovnosť na Slovensku je aktuálnym problémom.⁵⁵ V spoločnosti VW SK pracuje na direktných a nedirektných pozíciách len približne 8,72% žien. Nízky pomer žien na celkovom počte zamestnancov je prevažne spôsobený charakterom ponúkaných pracovných pozícií. Aj vďaka novej stratégii v rámci Volkswagen Group, zameranej na diverzitu, sa spoločnosť snaží vytvoriť lepšie pracovné podmienky pre ženy a zvýšiť ich počet v podniku.

---

⁵⁴ MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM IOM: *Od 1 mája 2017 sa mení zákon o pobyte cudzincov*. [cit. 2020-17-04]. Dostupné na internete: <<https://www.mic.iom.sk/sk/novinky/459-od-1-maja-2017-sa-meni-zakon-o-pobyte-cudzincov.html>>

⁵⁵ EURÓPSKY INŠTITÚR PRE RODOVÚ ROVNOSŤ: *Index rodovej rovnosti 2019: Slovensko*. [cit. 2020-20-04]. Dostupné na internete: <<https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-slovakia>>

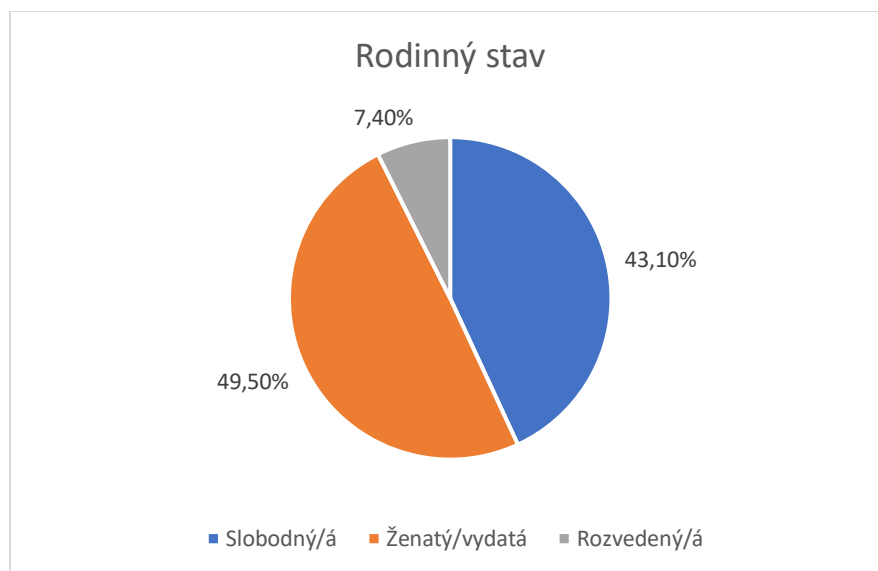
Graf 3 Rodová štruktúra respondentov

Prameň: vlastné spracovanie

V prípade otázky týkajúcej sa rodinného stavu, 49,5% respondentov odpovedalo, že žije v manželskom zväzku, čo môžeme pozorovať na Grafe 4. Výsledky získané z tejto otázky sú relevantné pre neskoršie analyzovanie hlavných dôvodov odchodu ukrajinského obyvateľstva z ich krajiny pôvodu.

Graf 4 Rodinný stav opýtaných

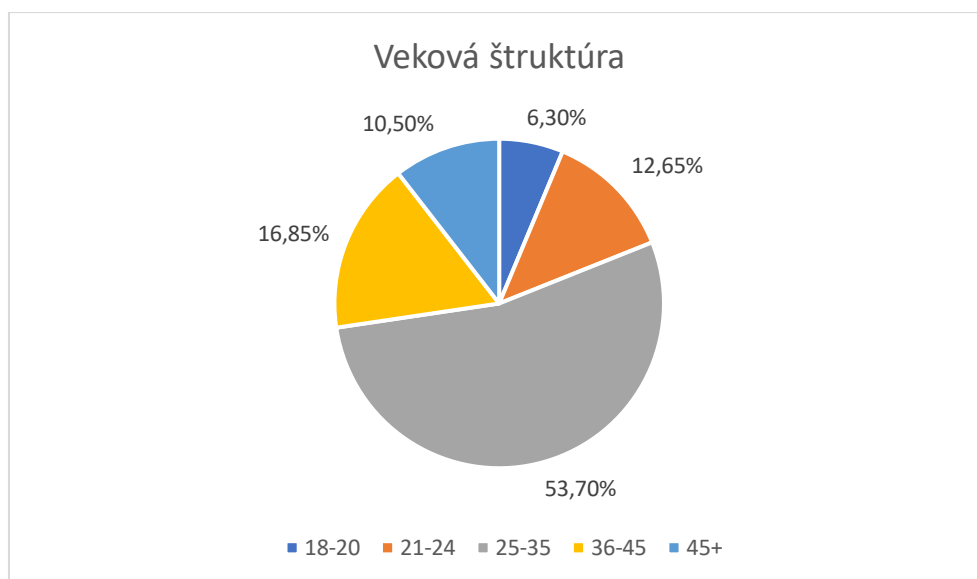

Prameň: vlastné spracovanie

Vekovú štruktúru zamestnancov zapojených do výskumu v rámci tejto práce, môžeme vidieť v koláčovom Grafe 5. Najpočetnejšou skupinou boli zamestnanci vo veku od 25 do 35 rokov, charakterizovaní ako generácia X, ktorí tvorili až 53,7% opýtaných, čo

je konkrétne 51 osôb. Z daného počtu bolo až 38 osôb mužského pohlavia, čo tvorí 40% z celkového počtu respondentov.

Graf 5 Veková štruktúra opýtaných

Prameň: vlastné spracovanie

Druhou najväčšou skupinou boli Ukrajinci vo veku od 36 až 45 rokov predstavujúci 16,85% opýtaných, nasledovala veková skupina 21-24 rokov s hodnotou 12,65%, 10 ľudí odpovedalo, že patria do vekovej skupiny 45 rokov a viac a iba 6 respondentov bolo vo veku od 18 do 20 rokov. Prílev aktívneho obyvateľstva z Ukrajiny na Slovensko by mohol mať pozitívny vplyv na proces starnutia obyvateľstva, ktoré sa na území Slovenskej republiky stáva závažným problémom. Výrazné starnutie slovenského obyvateľstva má negatívny dopad nie len na demografický charakter krajiny, ale aj na ekonomický, sociálny či politický systém. Na základe fungovania existujúceho sociálneho systému na Slovensku môžeme tvrdiť, že vysoké čísla predstavujúce počet ľudí v poproduktívnom veku, znamenajú vysoké náklady na zabezpečenie a starostlivosť o starých ľudí. Zatiaženie verejných financií v prípade aktuálneho trendu starnutia obyvateľstva bude spôsobené okrem vyššie uvedeného aj nízkym počtom produktívneho obyvateľstva.⁵⁶ To môžeme pozorovať na stále narastajúcom počte voľných pracovných miest, keď v septembri v roku 2018 bolo zaevidovaných na úradoch práce až 84 000 voľných pracovných miest. Prevažná väčšina z voľných pozícií bola v predchádzajúcom roku zaznamenaná v štyroch sektoroch:

⁵⁶ BALÁŽ, V. a kol.: *Stratégia aktívneho starnutia*. [cit. 2020-22-04]. Dostupné na internete: <https://www.ia.gov.sk/cv/images/projekty/strategiaaktivnehostarnutia/Strategia_aktivneho_starnutia_podkladova_studia.pdf> s. 3

- 1) verejná správa (22,6%),
- 2) výroba (16,3%) – veľké množstvo voľných pozícií aj v spoločnosti VW SK,
- 3) obchod (8,9%),
- 4) doprava (8,7%).⁵⁷

Imigrácia občanov Ukrajiny v aktívnom veku na Slovensko dopomáha k substitúcií chýbajúcej produktívnej časti slovenskej populácie. V prípade spoločnosti VW SK sa tak znižuje počet neobsadených pracovných miest, ktoré sú nevyhnutné pre efektívnu výrobu automobilov či pre proces modernizácie výroby a iných procesov v podniku.

3.2.2 Hlavné príčiny odchodu obyvateľstva z Ukrajiny

Na potvrdenie, respektíve vyvrátenie hypotézy, ktorú sme si stanovili v druhej kapitole tejto práce, sme spracovali odpovede respondentov ohľadom hlavných dôvodov odchodu z Ukrajiny do koláčového grafu. Na Grafe 6 vidíme, že lepšie pracovné podmienky motivovali až 37,9% opýtaných k odchodu z Ukrajiny. Toto vysoké percento potvrdzuje aj teoretické východiská, ktoré sme uviedli v prvej kapitole tejto práce, ktoré sa odvolávajú na veľmi nízku minimálnu mesačnú mzdu, v porovnaní so Slovenskou republikou. Z dôvodu hľadania lepších životných podmienok, ktoré sú priamo prepojené aj na mesačný príjem, odišlo z krajiny 34 osôb zo všetkých opýtaných. V rámci našich výsledkov môžeme pozorovať, že významným *pull* faktorom pre emigráciu z Ukrajiny bola aj vízia získania vzdelania v zahraničí. Dôvodom môže byť viacero problémov, ako napríklad korupcia na akademickej pôde, zastarané materiály či spôsoby výučby, ktorým čelí ukrajinský vzdelávací systém. 12 zo 14 osôb, ktoré odišli z Ukrajiny za štúdiom, uviedlo za svoj rodinný stav slobodný/á.⁵⁸ Odchod z Ukrajiny za účelom zlúčenia rodiny bol motívom pre 7,4% respondentov. V rámci tejto skupiny iba jedna osoba odpovedala, že je slobodný/á. Ostatní uviedli, že žijú v manželskom zväzku. Pozorovaním údajov z prvej kapitoly s výsledkami z výskumu sme zistili, že odchod z Ukrajiny za účelom zlúčenia rodiny, bol hlavným dôvodom migrácie z krajiny len u pomerne malého počtu opýtaných, aj napriek

---

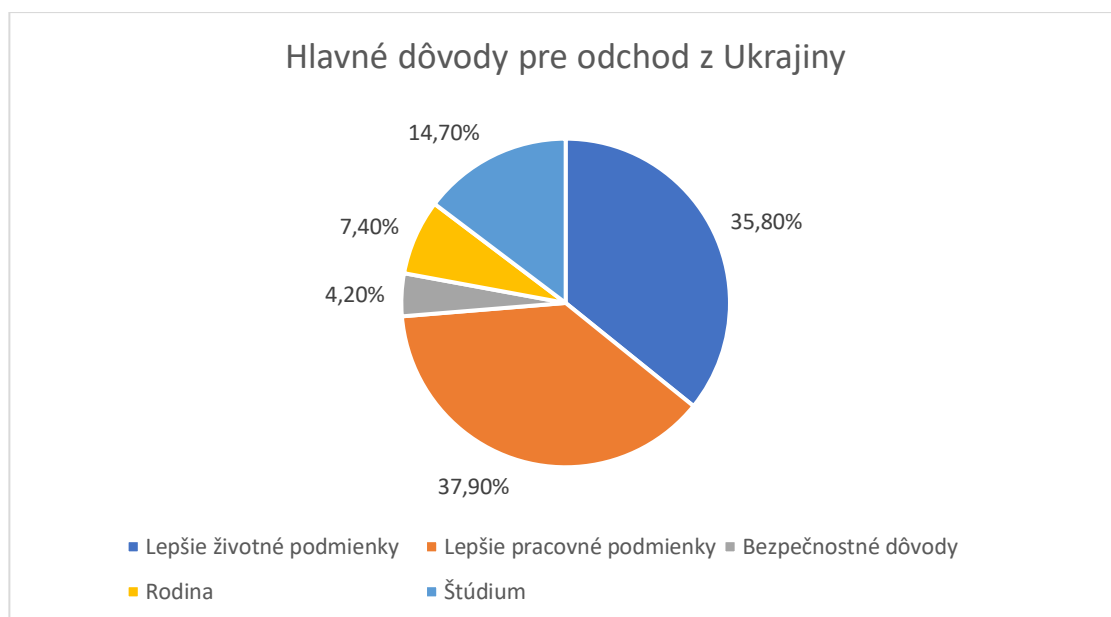
⁵⁷ EURÓPSKA KOMISIA: *Pracovný dokumentov útvarov komisie - Správa o Slovensku 2019*. [cit. 2020-22-04]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/slovakia/sites/slovakia/files/sprava_o_slovensku_2019.pdf> s. 28

⁵⁸ KAHKONEN, S.: *Why Ukraine's Education System is Not Sustainable*. [cit. 2020-22-04]. Dostupné na internete: <<https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2018/09/12/why-ukraines-education-system-is-not-sustainable>>

FRIEDMAN, O. – TRINES, S.: *Education in Ukraine*. [cit. 2020-22-04]. Dostupné na internete: <<https://wenr.wes.org/2019/06/education-in-ukraine>>

faktu, že v rámci Európskej únie bolo v roku 2018 vydaných najviac povolení na pobyt práve za účelom zlúčenia rodiny.

Graf 6 Hlavné dôvody odchodu z Ukrajiny

Prameň: vlastné spracovanie

V rámci nášho dotazníka sme zisťovali aj konkrétnu oblasť Ukrajiny, z ktorej opýtaní pochádzajú, nakoľko sa snažíme zistiť, či existuje prepojenosť medzi geografickým pôvodom respondentov, aktuálnou situáciou v danej oblasti a dôvodom emigrácie z Ukrajiny na Slovensko. V Grafe 6 vidíme, že bezpečnostné dôvody zapríčinili emigráciu z Ukrajiny len u 4,2% opýtaných.

Územie Ukrajiny sa delí celkovo na 24 oblastí. Samostatným územným celkom je Krymská autonómna republika, ktorá bola v roku 2014 pripojená k Rusku.⁵⁹ Aj na základe vyhlásenia vysokej predstaviteľky pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčky Komisie, Federicy Mogheriniovovej, ktorá v mene Európskej únie vyjadrila nesúhlas s protiprávnou anexiou Krymskej republiky a zároveň podporila zvrchovanosť a územnú celistvosť Ukrajiny, bola Krymská autonómna republika zaradená medzi možnosti v našom dotazníku.⁶⁰ V Tabuľke 1 môžeme vidieť získané výsledky. Oblasti, ktoré nie sú

⁵⁹ UKRAJINA: *Regióny Ukrajiny*. [cit. 2020-23-04]. Dostupné na internete: <<http://www.ukrajina.sk/sk/ukrajina/zakladne-informacie-o-ukrajine/regiony-ukrajiny/>>

⁶⁰ RADA EURÓPSKEJ ÚNIE: *Vyhlásenie vysokej predstaviteľky Federicy Mogheriniovovej v mene EÚ o Krymskej autonómnej republike a Sevastopole*. [cit. 2020-23-04]. Dostupné na internete: <<https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2019/03/17/declaration-by-the-high-representative-federica-mogherini-on-behalf-of-the-eu-on-the-autonomous-republic-of-crimea-and-the-city-of-sevastopol/>>

uvedené v rámci Tabuľky 1, neboli v získaných odpovediach zaznačené ani raz. Inými slovami, ani jeden respondent neuviedol, že pochádza z danej lokality.

Tabuľka 1 Pôvod respondentov podľa oblasti

Čerkaská oblasť	6,30%	Mykolajivská oblasť	1,00%
Černihivská oblasť	3,20%	Odeská oblasť	6,30%
Dnepropetrovská oblasť	7,40%	Poltavská oblasť	3,20%
Donecká oblasť	2,10%	Sumská oblasť	5,30%
Ivanofrankivská oblasť	2,10%	Ternopiľská oblasť	2,10%
Chmeľnícka oblasť	1,00%	Vinnická oblasť	2,10%
Kyjevská oblasť	16,80%	Zakarpatská oblasť	14,70%
Kirovohradská oblasť	3,20%	Záporožská oblasť	8,40%
Luhanská oblasť	3,20%	Žytomyrská oblasť	2,10%
Evovská oblasť	8,40%	Krymská autonómna republika	1,10%

Prameň: vlastné spracovanie

Najviac opýtaných, konkrétne až 16,8% zo všetkých respondentov uviedlo, že pochádza z Kyjevskej oblasti. Nasledovala Zakarpatská oblasť, ktorá hraničí so Slovenskou republikou, s hodnotou 14,7%. Na Obrázku 2 vidíme mapu Ukrajiny, na ktorej sú farebne vyznačené oblasti, v ktorých aktuálne pretrvávajú nepokoje spojené s vojenským konfliktom na východe Ukrajiny. Regióny vyznačené zelenou farbou boli zasiahnuté pro-ruskými protestmi, avšak s pomerne miernymi, alebo žiadnymi bojmi. Charkovská oblasť, ktorá má na mape modrú farbu, je oblasť, kde dochádza k okupovaniu regionálnej štátnej správy (RSA) aktivistami Euromaidan.⁶¹ Z danej oblasti nepochádzal nikto z opýtaných. Červeno vyznačené oblasti Luhansk a Donetsk sú najviac zasiahnuté intenzívnymi bojmi, kde je nestabilná bezpečnostná situácia. Fialou farbou je vyznačená Krymská autonómna republika, ktorú ako svoju oblasť pôvodu označil iba jeden respondent.

⁶¹ WIKIPEDIA: 2014 *Euromaidan regional state administration occupations*. [cit. 2020-24-04]. Dostupné na internete: <https://en.wikipedia.org/wiki/2014_Euromaidan_regional_state_administration_occupations#Pro-Russian_RSA_occupation_attempts>

Obrázok 2 Mapa Ukrajiny s vyznačením oblastí zasiahnutých vojenským konfliktom

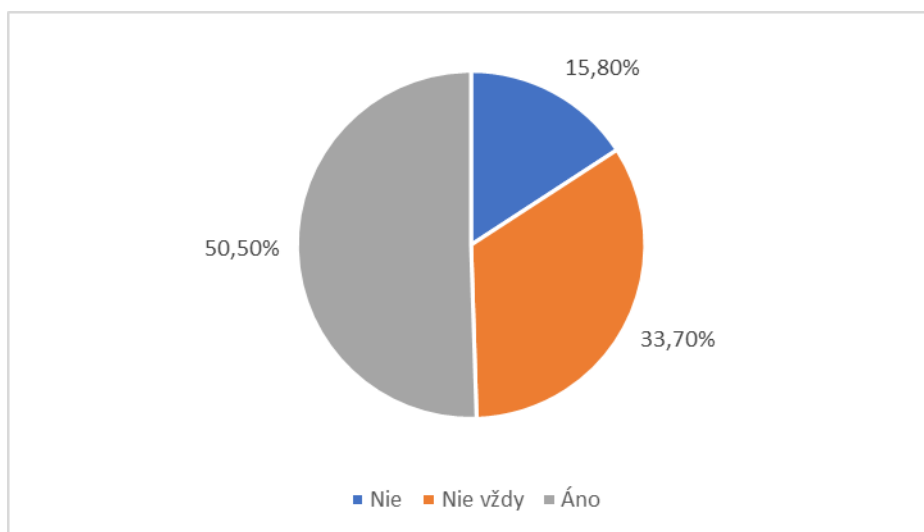

Prameň: MAP OF EUROPE: *Ukraine war map*. [cit. 2020-29-03]. Dostupné na internete: <<https://mapofeurope.com/ukraine-war-map/>>

V rámci nášho dotazníku sme zistili, že najpočetnejšou skupinou sú imigranti z Ukrajiny, ktorí prišli z oblastí mimo spomínaného konfliktu, teda ktoré môžu byť považované za relatívne bezpečné. Z Luhanskej a Doneckej oblasti, ktoré sú priamo postihnuté vojenským konfliktom, prišlo len 5,3% opýtaných. Zo 4,2% osôb, ktoré uviedli bezpečnostné dôvody za hlavnú príčinu odchodu z Ukrajiny (Graf 6), ani jedna osoba neoznačila za svoju oblasť pôvodu oblasti farebne vyznačené na Obrázku 2, ktoré sú priamo ovplyvnené vojenským konfliktom.

Aj napriek faktu, že len minimálna časť opýtaných uviedla, že nestabilná bezpečnostná situácia bola ich hlavným motívom odchodu z Ukrajiny a iba veľmi malé percento opýtaných pochádzalo z konfliktom ohrozených oblastí, až 49,5% osôb uviedlo, že sa vo svojej krajine pôvodu necítili, prípadne nie vždy, cítili bezpečne. Výsledky môžeme pozorovať na Grafe 7.

Graf 7 Pociťovanie bezpečia na Ukrajine

Prameň: vlastné spracovanie

Na druhej strane, viac ako nadpolovičná väčšina uviedla, že sa na Ukrajine cítila bezpečne, čo podporuje doposiaľ všetky zistené údaje týkajúce sa dôvodov odchodu obyvateľstva z Ukrajiny.

Na základe vyššie uvedených výsledkov získaných z analýzy odpovedí na otázky týkajúce sa hlavných príčin odchodu z Ukrajiny a geografického pôvodu opýtaných môžeme konštatovať, že hlavný vplyv na odchod populácie z Ukrajiny má primárne nepriaznivá ekonomická situácia v krajine. Zároveň sme zistili, že nestabilná bezpečnostná situácia na východe Ukrajiny nie je hlavným dôvodom odchodu do SR, ani v prípade osôb pochádzajúcich z oblastí priamo ovplyvnených vojenským konfliktom.

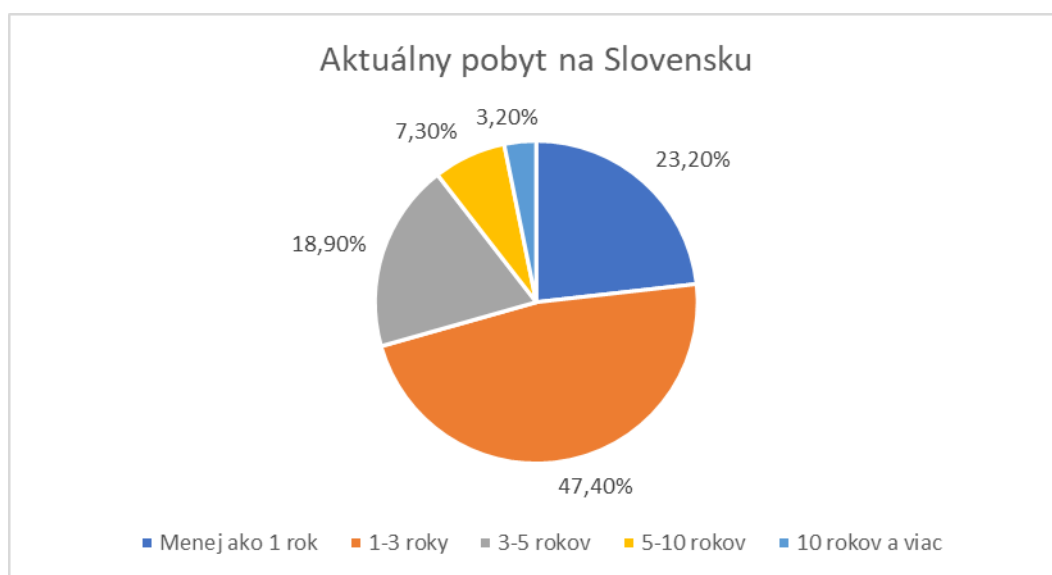
Zo získaných výsledkov tak môžeme vyvrátiť stanovenú hypotézu, ktorá znie: „Hlavným faktorom spôsobujúcim odliv obyvateľstva z Ukrajiny na Slovensko je nestabilná bezpečnostná situácia na Ukrajine.“ Inými slovami, v rámci nášho výskumu sme zistili, že hľadanie lepších pracovných podmienok prevyšuje strach z nestabilnej bezpečnostnej situácie a je primárnym dôvodom odchodu obyvateľstva z Ukrajiny na Slovensko.

3.2.3 Pobyť na Slovensku

V rámci nášho dotazníku sme sa snažili u respondentov zistiť aj údaje spojené s ich aktuálnym a budúcim pobytom na Slovensku, ktoré nám následne dopomôžu k odpovedaniu na výskumnú otázku A, stanovenú v cieľoch tejto práce.

Ako prvé sme sa snažili u respondentov zistiť, ako dlho žijú na Slovensku. Na koláčovom Grafe 8 môžeme vidieť, že prevažná väčšina opýtaných bola v čase získavania odpovedí na Slovensku len pomerne krátke obdobie, to je v intervale kratšom ako 1 rok, alebo v intervale 1-3 roky. Odpovede v spomínaných intervaloch tvorili až 70,6% všetkých odpovedí na otázku „Ako dlho ste už na Slovensku?“. 47,4% opýtaných uviedlo, že ich aktuálny pobyt na Slovensku trvá 1 až 3 roky. Tieto vysoké čísla predstavujúce respondentov, ktorí v čase zbierania odpovedí v rámci výskumu pôsobili na Slovensku len pomerne krátke obdobie, môžu byť dôsledkom aj zmien zákonov týkajúcich sa pobytu cudzincov na Slovensku, ktoré vstúpili do platnosti 01.05.2018.⁶²

Graf 8 Aktuálny pobyt na Slovensku

Prameň: vlastné spracovanie

Zároveň môžeme pozorovať, že 18,9% opýtaných osôb uviedlo, že ich pôsobnosť na Slovensku je v dĺžke 3 až 5 rokov, čo môžeme charakterizovať ako strednodobý interval. Len v 10,5% všetkých odpovedí bola vybraná možnosť z dlhodobého intervalu, to je 5 až 10 rokov, prípadne 10 rokov a viac. Príčin, ktoré by vysvetlili tieto čísla môže byť

⁶² MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM IOM: *Zmena zákona o pobyte cudzincov*. [cit. 2020-17-04]. Dostupné na internete: <<https://www.mic.iom.sk/sk/novinky/524-zmena-zakona-o-pobyte-cudzincov.html>>

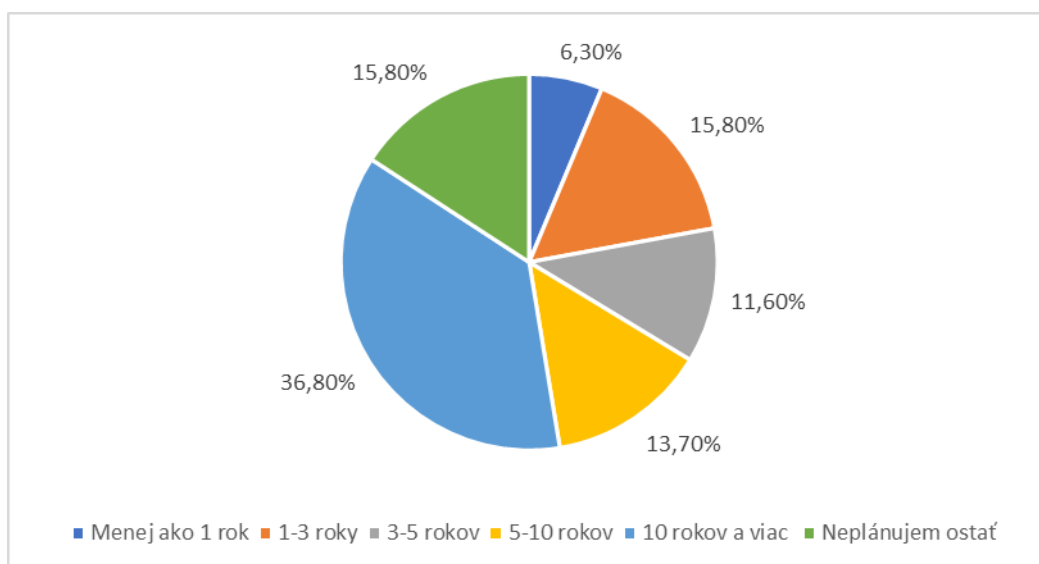
niekoľko. Jednou z príčin môžu byť sťažené podmienky pre Ukrajincov na získanie pobytu na Slovensku v období približne do roku 2015. Ďalšou príčinou môže byť istý nezáujem Ukrajincov o dlhodobý pobyt na Slovensku.

V súlade s týmito úvahami sme do nášho dotazníku zakomponovali otázku zameranú na zistenie údajov o budúcom pobyte opýtaných na Slovensku. Inými slovami, snažili sme sa zistiť ako dlho plánujú respondenti zostať na Slovensku. Medzi možnosti sme uviedli:

- menej ako 1 rok,
- 1-3 roky,
- 3-5 rokov,
- 5-10 rokov,
- 10 rokov a viac,
- neplánujem ostať.

Na Grafe 9 si môžeme všimnúť, že prevažná časť respondentov uviedla, že plánuje na Slovensku zostať dlhodobo. Až 36,8% uviedlo, že ich pobyt na Slovensku bude v dĺžke 10 rokov a viac, čo naznačuje, že si vybrali Slovenskú republiku za cieľovú krajinu svojej migrácie. Zo všetkých 95 opýtaných, 32 naznačilo, že do budúcnosti plánuje zostať na Slovensku len krátkodobo, v rozmedzí od pár mesiacov do maximálne 5 rokov.

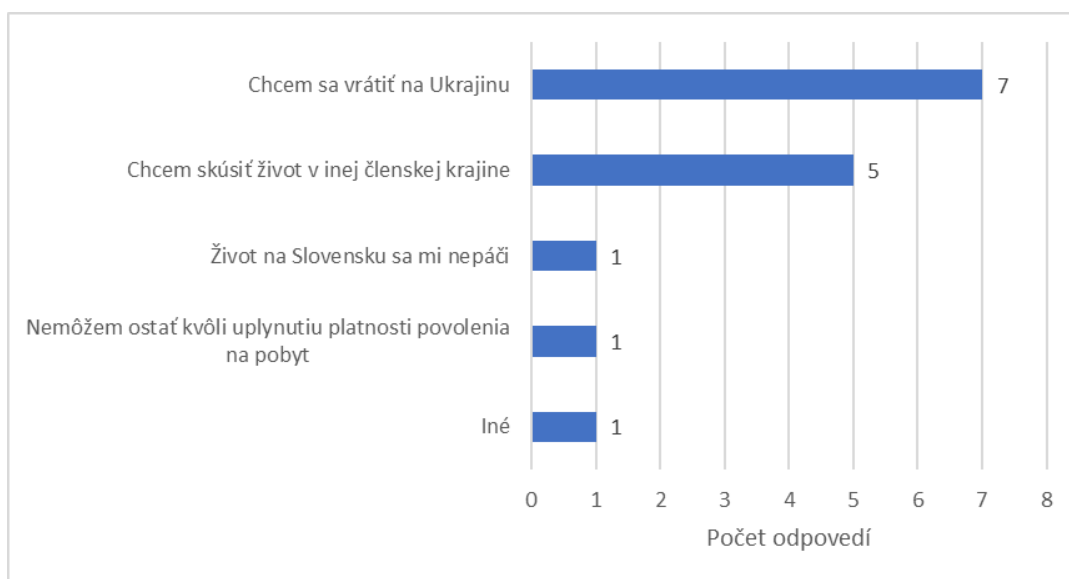
Graf 9 Budúci pobyt na Slovensku

Prameň: vlastné spracovanie

Časť respondentov zaznačila možnosť, že na Slovensku do budúcnosti neplánuje zostať. Jednalo sa konkrétne o 15,8% zo všetkých opýtaných. Na lepšie analyzovanie príčin spôsobujúcich u respondentov nezáujem zostať na Slovensku, sme do nášho dotazníka uviedli nepovinnú otázku, kde respondenti, ktorí v predchádzajúcej otázke zaznačili možnosť neplánovať zostať, mali možnosť špecifikovať hlavné dôvody voľby tejto možnosti. V grafe 10 vidíme spracované odpovede týchto osôb. Celkový počet odpovedí s touto zvolenou možnosťou je 15.

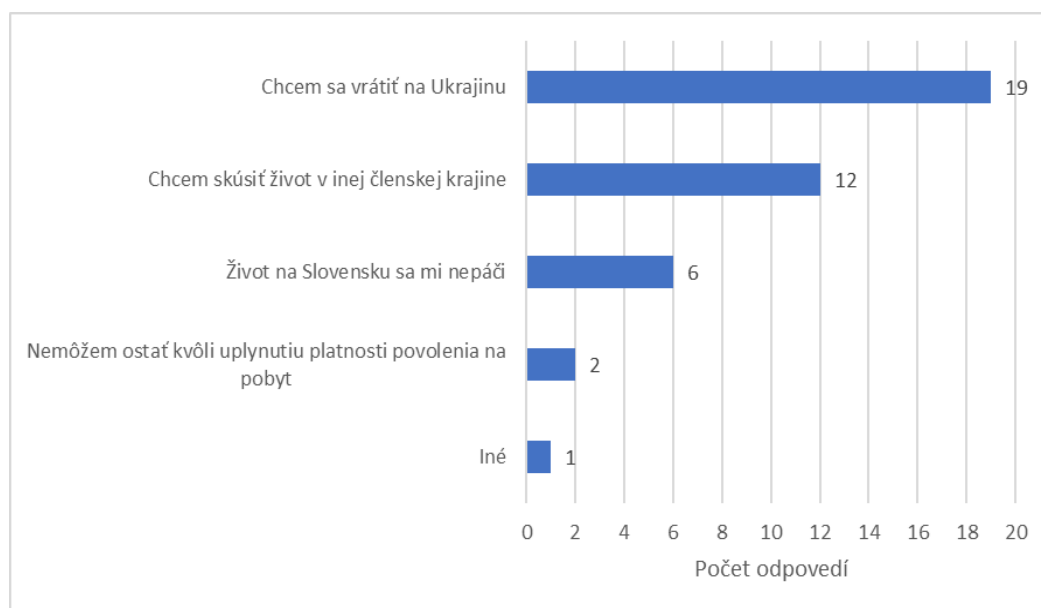
Graf 10 Dôvody neplánovania budúceho pobytu na Slovensku u osôb

Prameň: vlastné spracovanie

Aj napriek faktu, že len 15,8% uviedlo, že neplánuje zostať na Slovensku, čo je konkrétne 15 osôb, do vyplnenia vyššie spomenutej otázky sa zapojilo až 38 osôb. Dve z týchto osôb využili možnosť vybrať viac odpovedí naraz a zvolili 2 odpovede. Nižšie môžeme vidieť stĺpcový graf, v ktorom sú analyzované všetky získané odpovede na otázku, aké sú hlavné dôvody neplánovania ďalšieho pobytu na Slovensku.

Graf 11 Dôvody neplánovania budúceho pobytu na Slovensku zo všetkých získaných odpovedí

Prameň: vlastné spracovanie

Až 19 ľudí z 38, čo je 50% osôb, ktoré odpovedali na túto otázku, uviedlo, že hlavný dôvod pre ich odchod zo Slovenska je túžba vrátiť sa späť do krajiny pôvodu. To môže nadväzovať na údaje, ktoré sú znázornené v Grafe 6 a ktoré sme analyzovali v podkapitole 1.4.1. Konkrétne na fakt, že až 37,9% respondentov prišlo na Slovensko hľadať lepšie pracovné podmienky. Z toho by sme mohli vydedukovať, že po dosiahnutí určitých finančných úspor z vykonávania pracovnej činnosti na Slovensku, má istá časť opýtaných tendenciu vrátiť sa do krajiny pôvodu, kde by tieto úspory mohli byť využité na zlepšenie životných podmienok. Na druhej strane, niektoré z opýtaných osôb prišli na Slovensko kvôli štúdiu, či získaniu iných skúseností, s cieľom následne ich využiť po návrate na Ukrajinu. 12 osôb plánuje odísť zo Slovenskej republiky s cieľom vyskúšať život v inej členskej krajine EÚ. V tomto prípade môžeme považovať SR len za tranzitnú krajinu ich migrácie. 6 osôb neplánuje zostať na Slovensku z dôvodu, že život v tejto krajine sa im nepáči. Uplynutie platnosti povolenia na pobyt v Slovenskej republike neumožňuje budúci pobyt na Slovensku 2 osobám. Jeden respondent využil možnosť doplniť vlastný dôvod, prečo neplánuje zostať do budúca na Slovensku. Jedná sa konkrétne o osobu ženského pohlavia, slobodnú, vo veku medzi 25 až 35 rokov, pochádzajúcu zo Záporožskej oblasti. Táto respondentka uviedla, že hlavný dôvod odchodu z Ukrajiny bola snaha nájsť lepšie životné podmienky a zároveň, že sa na Ukrajine necítila bezpečne. Táto respondentka špecifikovala,

že neplánuje ostať na Slovensku z dôvodu vysokých cien za prenájom a zároveň nízkej úrovne miezd.

Na základe vyššie zistených údajov odvodených z analýzy odpovedí získaných z dotazníku, môžeme sformulovať odpoveď na výskumnú otázku A, ktorá znie: „*Slovenská republika je respondentmi vnímaná ako cieľová krajina ich migrácie.*“ Inými slovami povedané, aj napriek pomerne vysokému percentu odpovedí, ktoré naznačovali, že respondenti neplánujú dlhodobo, prípadne vôbec, ostať na Slovensku, až 50,5% všetkých opýtaných plánuje svoj budúci pobyt na Slovensku v minimálnej dĺžke 5 rokov. Najväčšiu skupinu, konkrétne až 36,8% opýtaných tvorili osoby, ktoré plánujú ostať na Slovensku na dobu v dĺžke 10 rokov a viac. Nakoľko bol interval 10 rokov a viac najvyšším uvedeným intervalom, môžeme tvrdiť, že osoby, ktoré zvolili túto možnosť, majú v pláne doživotne zotrvať na území Slovenskej republiky. Z toho vyplýva, že najväčšia časť opýtaných vníma Slovenskú republiku ako cieľovú destináciu svojej migrácie.

Ak vezmeme do úvahy teoretické východiská k danej téme uvedené v podkapitole 1.2 tejto práce, kde sa spomína, že Slovenská republika bola najmä v období do roku 2004 považovaná za tranzitnú krajinu, môžeme na základe získaných výsledkov tvrdiť, že došlo k zmene danej situácie a že Slovenská republika sa postupne stáva zaujímavou finálnou destináciou pre migrantov z Ukrajiny.

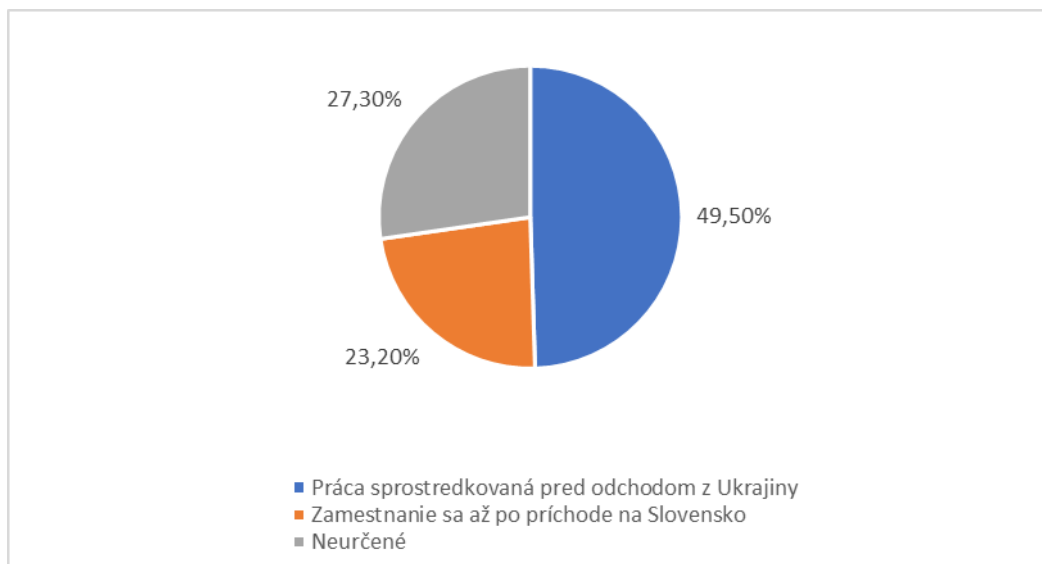
3.3 Životná úroveň na Slovensku z pohľadu opýtaných

Medzi ďalšie stanovené ciele tejto práce patrí porovnanie celkovej životnej úrovne na Slovensku (pomer čistého zárobku voči nákladom na život, bezpečnosť, pracovné možnosti..) so životnou úrovňou na Ukrajine z pohľadu opýtaných cudzincov pochádzajúcich z Ukrajiny. Významným faktorom ovplyvňujúcim celkovú životnú úroveň je existencia pracovných príležitostí v danej krajine. V rámci výskumu sme analyzovali odpovede ukrajinských občanov, ktorí sú bývalými, alebo aktuálnymi zamestnancami spoločnosti VW SK.

Na základe získaných odpovedí sme zistili, že až 49,5% opýtaných prišlo na Slovensko už s vopred dohodnutou pracovnou pozíciou v spoločnosti VW SK. Môžeme tvrdiť, že v prípade týchto osôb došlo k výraznému zníženiu viacerých rizík spojených s migráciou (problémy spojené s hľadaním pracovného miesta, žiaden mesačný príjem, neistota...). Súčasne, osoby s vopred sprostredkovanou prácou ešte pred odchodom z Ukrajiny sa v podstate okamžite zapojili do rozvoja národného hospodárstva, čím

obmedzili možné negatívne fiškálne dopady na domácu ekonomiku, spojené s nárastom počtu ekonomicky neaktívneho obyvateľstva na Slovensku. Na grafe číslo 12 môžeme pozorovať kompletne výsledky získané z odpovedí na otázku: „Prišli ste na Slovensko už s vopred dohodnutou prácou v spoločnosti Volkswagen Slovakia?“

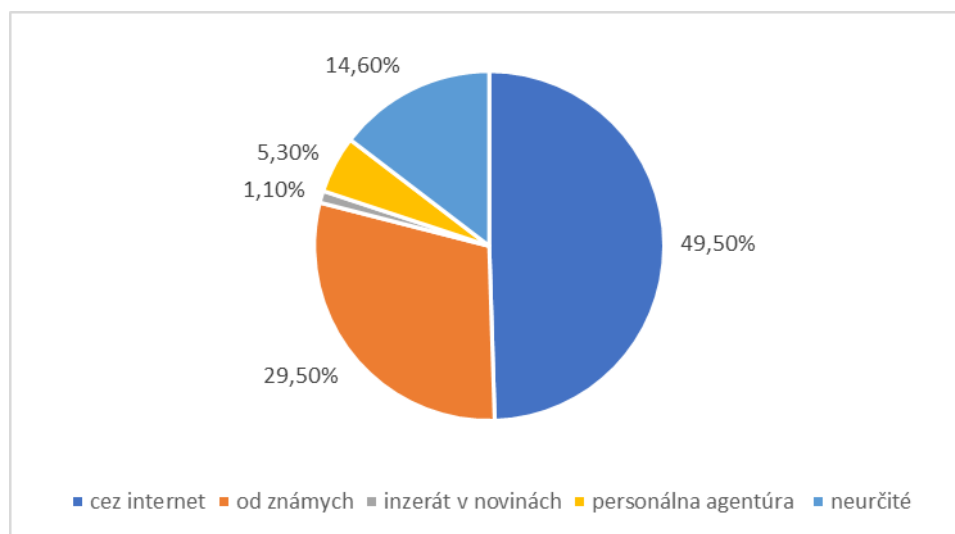
Graf 12 Percentuálne vyjadrenie pracovníkov s vopred dohodnutou prácou

Prameň: vlastné spracovanie

Zároveň sme zistili, že až 49,5% respondentov si našlo prácu cez internet a 29,5% opýtaných sa o pracovných možnostiach v spoločnosti VW SK dozvedela od svojich známych. Tento údaj potvrdzuje úspešnosť podnikovej kultúry a intenzívneho interného marketingu, čoho výsledkom je vysoký počet nových zamestnancov, ktorí sa v spoločnosti zamestnali na základe odporúčania svojich známych. Len 5,3% opýtaných získalo prácu v spoločnosti sprostredkovaním cez personálnu agentúru a iba 1,1% respondentov našlo informáciu o voľných pracovných pozíciách v spoločnosti VW SK v novinovej inzercii. Zvyšná časť respondentov odpovedala, že nevie určiť konkrétny spôsob získania pracovnej pozície od tohto zamestnávateľa. Spracované výsledky môžeme pozorovať na koláčovom Grafe 13.

Graf 13 Spôsob získania pracovnej pozície v spoločnosti VW SK

Prameň: vlastné spracovanie

Celková životná úroveň osôb je priamo ovplyvnená aj výškou mesačného príjmu. Na základe výročnej správy spoločnosti Volkswagen Slovakia z roku 2018 bola priemerná mesačná mzda v danom roku v hodnote 1 954 EUR/mesiac (bez započítania manažmentu), zatiaľ čo priemerná mzda v národnom hospodárstve dosahovala výšku 1 013 EUR/mesiac. Na porovnanie, priemerná mzda na Ukrajine v roku 2018 dosiahla hodnotu 8 863 UAH/mesiac,⁶³ čo je v prepočte približne 301 EUR.⁶⁴

Na základe výpočtu $h = 100 \times \frac{1954 - 301}{301}$, pričom h sa rovná percentuálny rozdiel priemerných miezd na Ukrajine a vo VW SK, sme zistili, že priemerný mesačný plat v spoločnosti Volkswagen Slovakia bol v roku 2018 o 549,17% vyšší ako priemerná mesačná mzda v národnom hospodárstve Ukrajiny v tom istom roku. Spoločnosť navyše poskytuje svojim zamestnancom okrem finančných bonusov aj iné výhody (zdravotná starostlivosť, jazykové materské školy/škôlky, možnosť ubytovania, zmluvná doprava...) čo umožňuje akumuláciu osobných úspor u zamestnancov.

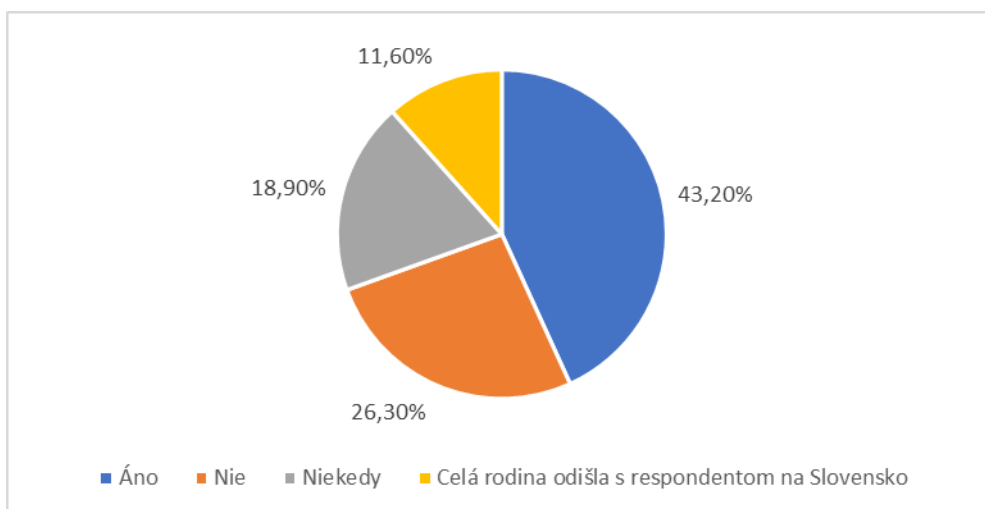
Aj vďaka nadpriemernému mesačnému príjmu v spoločnosti VW SK mohla časť opýtaných posielat' finančnú podporu svojim blízkym, ktorí ostali na Ukrajine. Išlo konkrétne o 43,2% opýtaných. Toto vysoké percento spolu s výsledkami dosiahnutými v prípade zisťovania hlavných dôvodov odchodu z Ukrajiny (Graf 6) naznačuje, že snaha zlepšiť vlastnú ekonomickú situáciu, ako aj situáciu blízkych v domovskej krajine, býva

⁶³ MINFIN: *Середня заробітна плата*. [cit. 2020-01-05]. Dostupné na internete: <www.minfin.com.ua>

⁶⁴ Na základe kurzu zo dňa 01.05.2020; 1 UAH = 0,034 EUR

častou motiváciou migrácie. V Grafe 14 môžeme sledovať percentuálne spracovanie odpovedí na otázku, či opýtaní podporujú, alebo podporovali svojich blízkych, ktorí ostali na Ukrajine, zasielaním časti svojej výplaty.

Graf 14 Zasielanie časti z výplaty blízkym, ktorí ostali na Ukrajine

Prameň: vlastné spracovanie

Pozorujeme, že vysoké percento opýtaných podporovalo pravidelne, alebo aspoň občasne, svojich blízkych na Ukrajine. V roku 2018 sa Ukrajina stala najväčším príjemcom remitencií v rámci regiónu, kedy hodnota zaslaných remitencií od ukrajinských migrujúcich pracovníkov dosiahla výšku až 14 mld. USD.⁶⁵ V tom istom roku dosiahol podiel remitencií na HDP Ukrajiny najvyššiu úroveň od roku 1996, dosahujúc hodnotu 11,23% z HDP krajiny. Svetový priemer v rovnakom období založený na údajoch zo 167 krajín bol na úrovni 4,76%.⁶⁶ V prípade Ukrajiny sú peniaze, ktoré pracujúci migranti zasielajú zo zahraničia domov, dôležitým zdrojom príjmov. Napomáhajú nie len k rozvoju domovskej krajiny, ale hlavne jednotlivým blízkym osobám migrantov. Situácia na Ukrajine spôsobuje, čo naznačuje aj vysoký podiel remitencií na HDP krajiny, že tieto finančné príjmy sú dôležitým zdrojom pre pokrytie každodenných výdavkov spojených s bývaním, stravovaním, službami, alebo vzdelávaním u značnej časti populácie.⁶⁷

⁶⁵ THE WORLD BANK: *Record High Remittances Sent Globally in 2018*. [cit. 2020-30-04]. Dostupné na internete: <<https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2019/04/08/record-high-remittances-sent-globally-in-2018>>

⁶⁶ THE WORLD BANK: *Personal remittances, received (% of GDP) - Ukraine*. [cit. 2020-30-04]. Dostupné na internete: <<https://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.DT.GD.ZS?locations=UA>>

⁶⁷ JANČÍKOVÁ, E.: Vplyv remitencií na rozvoj ekonomík. 2014. In: *Almanach*. s.7

Z pohľadu Slovenskej republiky, odliv finančných prostriedkov z krajiny zatiaľ nemá badateľný dopad na ekonomiku krajiny. Mohli by sme ale tvrdiť, že narastajúci objem zasielaných finančných prostriedkov zo Slovenska je pozitívnym ukazovateľom. Ak by sme hovorili o možných negatívnych dopadoch, v prípade nadmerného zvýšenia devízových tokov zo Slovenska by mohlo dôjsť k ovplyvneniu výmenného kurzu, čo by mohlo mať negatívny dopad na významnú časť slovenskej ekonomiky – export smerujúci z krajiny.⁶⁸

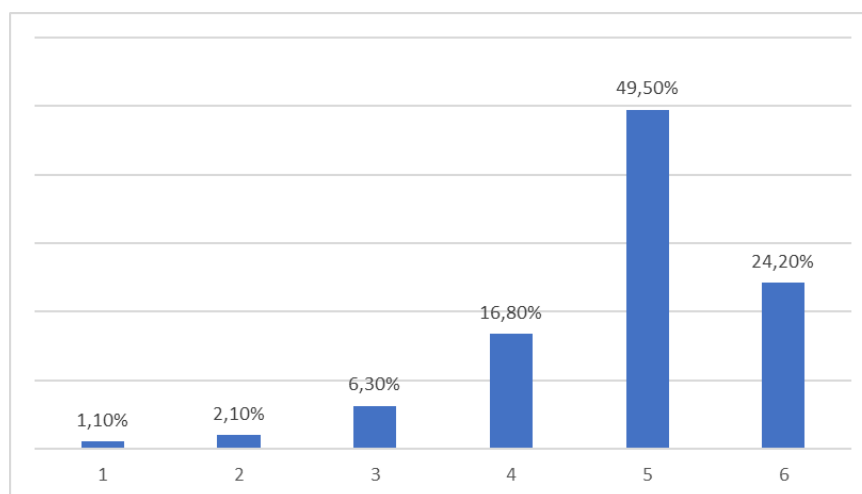
V rámci nášho výskumu sme sa snažili u respondentov zistiť aj ich porovnanie celkovej životnej úrovne na Slovensku so životnou úrovňou na Ukrajine, berúc do úvahy, že životná úroveň je priamo ovplyvnená vyššie analyzovanými ukazovateľmi. V stĺpcovom Grafe 15 sú spracované odpovede od všetkých 95 respondentov, ktorí ohodnotili životnú úroveň na Slovensku, s ohľadom na životné podmienky v ich domovskej krajine. Respondenti mali na výber 6 odpovedí, považujúc situáciu na Slovensku v porovnaní s Ukrajinou ako:

- 1 - výrazne horšiu,
- 2 - o trochu horšiu,
- 3 - neviem porovnať,
- 4 - porovnateľnú,
- 5 - o trochu lepšiu,
- 6 - výrazne lepšiu.

---

⁶⁸ BEŇOVÁ, Z.: Najdôležitejšie efekty migrácie v Nemecku a v krajinách pôvodu migrantov. 2019. In: *Almanach*, s.20

Graf 15 Porovnanie celkovej životnej úrovne na Slovensku so životnou úrovňou na Ukrajine

Prameň: vlastné spracovanie

Sledujeme, že až 73,7% opýtaných považuje úroveň života na Slovensku za lepšiu ako na Ukrajine. Z toho 49,5% respondentov ohodnotilo životnú úroveň za o trochu lepšiu v porovnaní s podmienkami na Ukrajine a takmer ¼ respondentov ohodnotila životnú úroveň za výrazne lepšiu ako na Ukrajine. 16,8% opýtaných cudzincov z Ukrajiny si myslí, že úroveň života na Slovensku je porovnateľná so životnou úrovňou na Ukrajine. Len 3,2% odpovedí naznačovalo, že respondenti považujú situáciu týkajúcu sa životných podmienok za o trochu, alebo výrazne horšiu ako na Ukrajine. 6 respondentov sa nevedelo k danej otázke vyjadriť. Na základe podrobnejšej analýzy odpovedí sme zistili, že všetkých 6 respondentov, ktorí nevedeli porovnať životné úrovne vo vyššie spomínaných krajinách, sú na Slovensku len pomerne krátke obdobie, konkrétne v intervale kratšom ako rok alebo v intervale od jedného do troch rokov. Krátke pôsobenie v hostujúcej krajine mohlo spôsobiť, že respondenti nemali v čase odpovedania na tento dotazník dostatok skúseností a informácií, potrebných na porovnanie životných úrovní na Slovensku a na Ukrajine.

Z vyššie uvedených analýz sme prišli k záveru, že skoro 75% opýtaných považuje životnú úroveň na Slovensku za lepšiu ako na Ukrajine, čím sme zodpovedali výskumnú otázku B, ktorá znie: „Ako možno charakterizovať z pohľadu opýtaných celkovú životnú úroveň na Slovensku v porovnaní so životnou úrovňou na Ukrajine?“. To potvrdzuje aj fakt, že priemerný mesačný zárobok našich respondentov v spoločnosti Volkswagen Slovakia bol vysoko nad priemernou mzdou v národnom hospodárstve Slovenskej republiky, ako aj nad priemerným mesačným zárobkom na Ukrajine. To potvrdzujú aj údaje z analýzy hlavných dôvodov odchodu z Ukrajiny, kde sme zistili, že až 35,8% respondentov (Graf 6) prišlo na

Slovensko za lepšími životnými podmienkami. Na základe výsledkov z Grafu 6 a Grafu 15 tak môžeme tvrdiť, že Slovenská republika je Ukrajincami vnímaná ako pomerne atraktívna krajina, ktorá im dokáže poskytnúť kvalitné podmienky na život.

Záver

Ukrajina v posledných rokoch pociťuje výrazný odliv obyvateľstva z krajiny. Od roku 2014, kedy sa začal vojenský konflikt na východe krajiny, počet migrantov do členských krajín EÚ začal stúpať. Z toho vyplynula otázka, aký vplyv má aktuálna situácia na Ukrajinu na migráciu obyvateľstva, konkrétne smerom na Slovensko.

Cieľom tejto práce bolo zistiť, či existuje spojitosť medzi nestabilnou bezpečnostnou situáciou na Ukrajine a prílevom ukrajinského obyvateľstva do SR. Inými slovami, cieľom bolo stanoviť hlavné dôvody ukrajinskej migrácie smerom na Slovensko, v konkrétnom prostredí spoločnosti Volkswagen Slovakia, využitím dotazníku a potvrdiť tak, respektíve vyvrátiť, stanovenú hypotézu, ktorá znie: „Hlavným faktorom spôsobujúcim odliv obyvateľstva z Ukrajiny na Slovensko je nestabilná bezpečnostná situácia na Ukrajine.“

Na základe výsledkov z dotazníku sa nám podarilo vyvrátiť vyššie spomínanú hypotézu, s tým, že hlavnými dôvodmi pre odchod z Ukrajiny na Slovensko bolo hľadanie lepších pracovných a životných podmienok. Z toho vyplýva, že nestabilná bezpečnostná situácia na Ukrajine, ktorá je dôsledkom vojenského konfliktu na východe krajiny, nie je hlavným motívom migrácie ukrajinského obyvateľstva do SR. Zároveň sa nám podarilo zistiť, že nestabilnú bezpečnostnú situáciu na Ukrajine, ako hlavný dôvod emigrácie, prevyšovala migrácia za účelom vzdelania či zlúčenia rodiny. To potvrdzuje aj fakt, že iba minimálna časť respondentov pochádzala z oblastí priamo ovplyvnenými vojenským konfliktom.

Súčasne sme zistili, že v rámci našej výskumnej vzorky bola najpočetnejšou skupinou respondentov skupina tvorená mužmi vo veku od 25 do 35 rokov, ktorí sú považovaní za najproduktívnejšiu časť obyvateľstva. To priamo nadväzuje na zistenie, že na základe výsledkov z dotazníku, bolo hlavným dôvodom odchodu z Ukrajiny hľadanie lepších pracovných podmienok. Aj vďaka spomínaným lepším pracovným podmienkam a s tým spojeným lepším finančným ohodnotením, až 43,2% respondentov mohlo odosielať časť svojej mesačnej mzdy svojim blízkym na Ukrajinu.

Súčasťou výskumu bolo zodpovedanie dvoch výskumných otázok, ktoré priamo súviseli s témou tejto práce. Na základe analýzy odpovedí získaných z dotazníku sme spozorovali, že najväčšia časť respondentov plánuje na Slovensku pôsobiť 10 rokov a viac, čo bol v rámci odpovedí najvyšší možný interval. Z toho vyplýva, že Slovenská republika je respondentmi vnímaná ako cieľová krajina ich migrácie.

V rámci dotazníku respondenti porovnávali celkovú životnú úroveň na Ukrajine so životnou úrovňou na Slovensku. Do úvahy bolo braných viacero faktorov, medzi ktorými bola bezpečnosť, pomer mesačných výdavkov a mesačného príjmu, pracovné možnosti a iné aspekty v oboch spomínaných krajinách. Cieľom druhej výskumnej otázky bolo zistiť, ako respondenti vnímajú celkovú životnú úroveň na Slovensku v porovnaní so životnou úrovňou na Ukrajine. V rámci výskumu sa nám podarilo zistiť, že takmer $\frac{3}{4}$ opýtaných vníma životnú úroveň na Slovensku ako lepšiu než na Ukrajine, pritom takmer $\frac{1}{2}$ respondentov ju považuje za o trochu lepšiu ako na Ukrajine.

Hľadanie lepších životných podmienok bolo v rámci výsledkov výskumu druhou najčastejšou motiváciou odchodu z Ukrajiny, kde až 35,8% opýtaných migrovalo z Ukrajiny práve z toho dôvodu. Na základe vyššie uvedených údajov môžeme tvrdiť, že vďaka migráciám na Slovensko boli vo väčšine prípadov naplnené očakávania zo zlepšenia životných podmienok či životnej úrovne. Tým sme zodpovedali druhú stanovenú výskumnú otázku.

Realizáciou výskumu sa nám podarilo zistiť, aký vplyv má aktuálna situácia na Ukrajine na migráciu obyvateľstva do SR, konkrétne, ako daná situácia ovplyvnila špecifickú skupinu migrantov z Ukrajiny zamestnaných v spoločnosti Volkswagen Slovakia. Tým sa, okrem definovania hlavných príčin migrácie určitej skupiny ukrajinského obyvateľstva, podarilo zistiť dôležitosť tejto migrácie v spoločnosti Volkswagen Slovakia ako aj v národnom hospodárstve Slovenskej republiky.

Zoznam použitej literatúry

- [1] BALÁŽ, Vladimír a kol. 2013. *Stratégia aktívneho starnutia : podkladová štúdia*. Bratislava : Centrum vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2013. s. 3-7.
- [2] BBC. [s.a.]. *Ukraine conflict: Can peace plan in east finally bring peace?*. [online]. [cit. 2020-26-03]. Dostupné na internete: <<https://www.bbc.com/news/world-europe-49986007>>
- [3] BEŇOVÁ, Zuzana. 2019. Najdôležitejšie efekty migrácie v Nemecku a v krajinách pôvodu migrantov. In: *Almanach*. ISSN 1339-3502, 2019, XIV, 4, s.20-59.
- [4] DIVINSKÝ, Boris - LETAVAJOVÁ, Silvia. 2019. *Migration and Development in Slovakia*. Bratislava : Caritas Slovakia, 2019. 63 s. ISBN 978-80-967870-4-3.
- [5] DIVINSKÝ, Boris. 2004. *Migration Trends in Selected Applicant Countries : Volume 5 - Slovakia*. Vienna : International Organization for Migration, 2004. 126 s. ISBN 92-9068-185-3
- [6] DIVINSKÝ, Boris. 2005. *Zahraničná migrácia v Slovenskej republike : stav, trendy, spoločenské súvislosti*. Bratislava : Friedrich Ebert Stiftung/SFPA, 2005. 209 s. ISBN 80-89149-04-9.
- [7] EURÓPSKA KOMISIA. [s.a.]. Countries and regions – Ukraine. In: *Portál Európskej únie*. [online]. [cit. 2020-06-03]. Dostupné na internete: <<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/ukraine/>>
- [8] EURÓPSKA KOMISIA. [s.a.]. Migration and Home Affairs - Work. In: *Portál Európskej únie*. [online]. [cit. 2020-26-02]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/work_en>
- [9] EURÓPSKA KOMISIA. 2019. Pracovný dokumentov útvarov komisie - Správa o Slovensku 2019. In: *Portál Európskej únie*. [online]. 27.02.2019 [cit. 2020-22-04]. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/slovakia/sites/slovakia/files/sprava_o_slovensku_2019.pdf> 28 s.

- [10] EURÓPSKY INŠTITÚR PRE RODOVÚ ROVNOSŤ. 2019. Index rodovej rovnosti 2019: Slovensko. In: *Portál Európskej únie*. [online]. 07.10.2019 [cit. 2020-20-04]. Dostupné na internete: <<https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-slovakia>> 1 s.
- [11] EUROSTAT. [s.a.]. First permits by reason, length of validity and citizenship. In: *Portál Európskej únie*. [online]. cit. [2019-30-11]. Dostupné na internete: <shorturl.at/lwST7>
- [12] EUROSTAT. [s.a.]. Population without the citizenship of the reporting country. In: *Portál Európskej únie*. [online]. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00157&plugin=1>>
- [13] EUROSTAT. 2019. Residence permits for non-EU citizens. In: *Portál Európskej únie*. [online]. 25.10.2019 [cit. 2019-02-12]. Dostupné na internete: <<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10189082/3-25102019-AP-EN.pdf/95e08bc8-476d-1f7d-a519-300bdec438cb>>
- [14] FINSTAT. [s.a.]. VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s. [online]. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://finstat.sk/35757442>>
- [15] FRIEDMAN, Olesya – TRINES, Stefan. 2019. Education in Ukraine. In: *World Education News + Reviews*. [online]. 25.06.2019 [cit. 2020-22-04]. Dostupné na internete: <<https://wenr.wes.org/2019/06/education-in-ukraine>>
- [16] GALANSKÁ, Nina. 2016. Teoretické koncepty migrácie. In: *Multikulti*. [online]. 01.06.2016 [cit. 2019-18-11]. Dostupné na internete: <<https://www.multikulti.sk/clanky/teoreticke-koncepty-migracie>>
- [17] GLOBAL CONFLICT TRACKER. [s.a.]. Conflict in Ukraine. In: *Council on Foreign Relations*. [online]. [cit. 2020-26-03]. Dostupné na internete: <<https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ukraine>>
- [18] HUMAN RIGHTS WATCH. [s.a.]. *Ukraine – Events of 2018*. [online]. [cit. 2020-28-03]. Dostupné na internete: <<https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/ukraine>>
- [19] ILO LABOUR MIGRATION BRANCH & ILO DEPARTMENT OF STATISTICS. 2018. *ILO Global Estimates on International Migrant Workers - Results and Methodology* : ročná správa. Ženeva : International Labour Office, 2018. s. 5-8.

- [20] JANČÍKOVÁ, Eva. 2014. Vplyv remitencií na rozvoj ekonomík. In: *Almanach*. ISSN 1339-3502, 2014, IX, 1, s. 7-123.
- [21] JAROSZEWICZ, Marta. 2015. The migration of Ukrainians in times of crisis. 2015. In: *CES Commentary 187*. Varšava : Centre for Eastern Studies, 2015. [online] 19.10.2015 [cit. 2020-11-05]. Dostupné na internete: <https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/commentary_187.pdf> 1 s.
- [22] JURČOVÁ, Danuša. 2005. *Slovník demografických pojmov*. Bratislava : INFOSTAT – Inštitút informatiky a štatistiky Bratislava, 2005. 71 s. ISBN 80-85659-40-9
- [23] KAHKONEN, Satu. 2018. Why Ukraine's Education System is Not Sustainable. In: *The World Bank*. [online]. 12.09.2018 [cit. 2020-22-04]. Dostupné na internete: <<https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2018/09/12/why-ukraines-education-system-is-not-sustainable>>
- [24] KUPETS, Olga. 2016. Economic Aspects of Ukrainian Migration to EU Countries. In: *Ukrainian Migration to the European Union*. Cham : Springer, 2016. e-ISBN 978-3-319-41776-9, s. 35-46.
- [25] MACROTRENDS. [s.a.]. *Ukraine Unemployment Rate 1991-2020*. [online]. [cit. 2020-21-03]. Dostupné na internete: <<https://www.macrotrends.net/countries/UKR/ukraine/unemployment-rate>>
- [26] MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU. [s.a.]. Migrácia vo svete. In: *Portal Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) - Úrad v SR*. [online]. [cit. 2019-21- 11]. Dostupné na internete: <<https://www.iom.sk/sk/migracia/migracia-vo-svete.html>>
- [27] MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU. [s.a.]. Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov. In: *Portal Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) - Úrad v SR*. [online]. [cit. 2019-13- 12]. Dostupné na internete: <<https://www.iom.sk/sk/pre-media/zakladne-pojmy-o-migracii.html#migrant>>
- [28] MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MIGRÁCIU. 2019. *International Migration Law : Glossary on Migration*. [online]. vol. 34. [s.l.]. International Organization for Migration, 2019. [cit. 2019-16-11]. Dostupné na internete: <https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf> ISSN 1813-2278, s. 132-138

- [29] MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM IOM. 2017. Od 1 mája 2017 sa mení zákon o pobyte cudzincov. In: *Portal Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) - Úrad v SR*. [online]. 03.04.2017 [cit. 2020-17-04]. Dostupné na internete: <<https://www.mic.iom.sk/sk/novinky/459-od-1-maja-2017-sa-meni-zakon-o-pobyte-cudzincov.html>>

- [30] MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM IOM. 2018. Zmena zákona o pobyte cudzincov. In: *Portal Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) - Úrad v SR*. [online]. 04.05.2018 [cit. 2020-17-04]. Dostupné na internete: <<https://www.mic.iom.sk/sk/novinky/524-zmena-zakona-o-pobyte-cudzincov.html>>

- [31] MIGRATION DATA PORTAL: Total number of international migrants at mid-year 2019. In: *Global Migration Data Portal*. [online]. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <https://migrationdataportal.org/data?i=stock_abs_&t=2019#>

- [32] MIGRATION DATA PORTAL. [s.a.]. Labour migration. In: *Global Migration Data Portal*. [online]. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <<https://migrationdataportal.org/themes/labour-migration>>

- [33] MINFIN. [s.a.]. Середня заробітна плата. In: *FinanceMedia*. [online]. [cit. 2020-01-05]. Dostupné na internete: <www.minfin.com.ua>

- [34] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY. [s.a.]. *Základné pojmy*. [online]. [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-cudzincov/zakladne-pojmy/>>

- [35] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY. [s.a.]. *Zamestnávanie štátnych príslušníkov tretej krajiny*. [online]. [cit. 2020-20-04]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-cudzincov/zamestnavanie-cudzincov/zamestnavanie-statnych-prislusnikov-tretej-krajiny.html>>

- [36] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY. 2018. *Strategy for Labour Mobility of Foreigners in the Slovak Republic*. [online]. [cit. 2020-25-02]. Dostupné na internete: <<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/uvod/informacie-cudzinci/strategy.pdf>> 7 s.

- [37] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2018. *Cestovné odporúčania – Ukrajina*. [online]. 27.12.2018 [cit. 2020-06-04]. Dostupné na internete: <https://www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/detail/-/asset_publisher/Iw1ppvnScIPx/content/cestovne-odporucanie-ukrajina?_101_INSTANCE_Iw1ppvnScIPx_redirect=%2Fcestovanie_a_konzularne_info%2Fdetail%2F-%2Fasset_publisher%2FIw1ppvnScIPx%2Fcontent%2Fukrajina%3FdisplayMode%3D1>
- [38] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ. [s.a.]. *Ekonomická informácia o teritóriu – Ukrajina 2019*. [online]. [cit. 2020-05-03]. Dostupné na internete: <<https://www.mzv.sk/documents/746990/620840/Ukrajina+-+ekonomické+informácie+o+teritóriu+2019>>
- [39] NEZNÁME, Tomáš. 2016. Emigrant, imigrant a migrant. Aký je medzi nimi rozdiel?. In: *Zaujímavé novinky*. 09.04.2016 [cit. 2019-18-11]. Dostupné na internete: <<https://zn.sk/aky-rozdiel-emigrantom-imigrantom-migrantom/>>
- [40] ODBOR ANALÝZY RIZÍK A KOORDINÁCIE ÚRADU HRANIČNEJ A CUDZINECKEJ POLÍCIE PREZÍDIA POLICAJNÉHO ZBORU. [2019]. *Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie na Slovensku, 2019*. [online]. [cit. 2020-22-03]. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocenky/rok_2019/2019-rocenka-UHCP-SK.pdf> 8-9 s.
- [41] OEC. [s.a.]. Ukraine. In: *The Observatory of Economic Complexity*. [online]. [cit. 2020-07-03]. Dostupné na internete: <<https://oec.world/en/profile/country/ukr/>>
- [42] PROSPERITY. 2019. The Legatum Prosperity Index 2019. In: *Legatum Institute*. [online]. [cit. 2020-29-03]. Dostupné na internete: <<https://www.prosperity.com/rankings>>
- [43] RADA EURÓPSKEJ ÚNIE. 2019. Vyhlásenie vysokej predstaviteľky Federicy Mogheriniovej v mene EÚ o Krymskej autonómnej republike a Sevastopole. n: *Portál Európskej únie*. 17.03.2019 [cit. 2020-23-04]. Dostupné na internete: <<https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2019/03/17/declaration-by-the-high-representative-federica-mogherini-on-behalf-of-the-eu-on-the-autonomous-republic-of-crimea-and-the-city-of-sevastopol/>>
- [44] SABOVÁ DANKOVÁ, Lucia. 2019. Zamestnávanie občanov Srbska a Ukrajiny v roku 2019. In: *Interný zdroj VW SK*.

- [45] SITA. 2019. Volkswagen Slovakia je najväčším platiteľom daní na Slovensku. In: *Sme*. [online]. 06.11.2019 [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://ekonomika.sme.sk/c/22253480/volkswagen-slovakia-je-najvacsim-platitelom-dani-na-slovensku.html>>
- [46] SLOVENSKO. 2016. Minimálna mzda. In: *Ústredný portál verejnej správy*. [online]. 03.03.2016 [cit. 2020-29-03]. Dostupné na internete: <https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_minimalna-mzda>
- [47] STATDAT. 2020. Počet obyvateľov podľa pohlavia - SR, oblasti, kraje, okresy, mesto, vidiek (ročne). In: *Štatistický úrad SR*. [online]. [cit. 2020-20-04]. Dostupné na internete: <shorturl.at/DIKPX>
- [48] STEPNIIEWSKI, Tomasz. 2016. Ukraine Crisis: Political Transformation vs. Security and Migration. 2016. In: *Yearbook of Polish European Studies*. ISSN 1428-1503, 2016, vol. 19, s. 242-243.
- [49] STROE, Ionuț-Marian. 2019. *Labour migration from Eastern Europe and its impact on socio-demographic processes in these countries*. [online]. 28.08.2019 [cit. 2020-05-03]. Dostupné na internete: <<http://semanticpace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbnQvbncveG1sL1hSZWYvWDJILURXLWV4dHIuYXNwP2ZpbGVpZD0yODA5OSZsYW5nPVO&xsl=aHR0cDovL3NlbWFudGljcGFjZS5uZXQvWHNsdC9QZGYvWFJlZi1XRC1BVC1YTUwyUERGLnhzbA==&xslparams=ZmlsZWlkPTI4MDk5>> 7 s.
- [50] ŠTEFÁNIK, Miroslav et al. 2018. *Labour Market in Slovakia 2019+*. Bratislava : Slovenská akadémia vied, 2018. 167s. e-ISBN 978-80-7144-297-4
- [51] ŠTEVULOVÁ, Zuzana. 2017. Utečenci a migrácia: Dojmy a pojmy. In: *Euroactiv*. [online]. 17.10.2017 [cit. 2019-30-11]. Dostupné na internete: <<https://euractiv.sk/section/spravodlivost-a-vnutro/opinion/utecenci-migracia-dojmy-pojmy/>>
- [52] TASR. 2019. Volkswagen Slovakia je najväčším platiteľom daní na Slovensku. In: *Hnonline*. [online]. 06.11.2019 [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/2036879-volkswagen-slovakia-je-najvacsim-platitelom-dani-na-slovensku>>
- [53] TRADING ECONOMICS. [s.a.]. *Ukraine Average Monthly Wages*. [online]. [cit. 2020-06-03]. Dostupné na internete: <<https://tradingeconomics.com/ukraine/wages>>

- [54] TRADING ECONOMICS. [s.a.]. *Ukraine Minimum Wages*. [online]. [cit. 2020-29-03]. Dostupné na internete: <<https://tradingeconomics.com/ukraine/minimum-wages>>
- [55] TRADING ECONOMICS. [s.a.]. *Ukraine Unemployment Rate*. [online]. [cit. 2020-25-03]. Dostupné na internete: <<https://tradingeconomics.com/ukraine/unemployment-rate>>
- [56] TREND ANALYSES. 2019. Najväčší zamestnávateľia Slovenska. In: *Trend*. [online]. 06.11.2019 [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2019/cislo-44/najvacsi-zamestnavatelia-slovenska-3.html>>
- [57] UKRAJINA. [s.a.]. Regióny Ukrajiny. In: *Centrum prvého kontaktu Michalovce*. [online]. [cit. 2020-23-04]. Dostupné na internete: <<http://www.ukrajina.sk/sk/ukrajina/zakladne-informacie-o-ukrajine/regiony-ukrajiny/>>
- [58] ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2011. *Migration policy of the Slovak Republic : Perspective until the year 2020*. [online]. [cit. 2020-25-02]. Dostupné na internete: <https://eapmigrationpanel.org/sites/default/files/migration_policy_slovakia_eng.pdf> 6 s.
- [59] ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY. 2020. *Zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín s udeleným povolením na zamestnanie na území Slovenskej republiky podľa štátnej príslušnosti*. [online]. 15.01.2020 [cit. 2020-28-03]. Dostupné na internete: <https://www.upsvr.gov.sk/buxus/generate_page.php?page_id=876278>
- [60] VOLKSWAGEN. 2019. Diversity Wins @ Volkswagen : Pre-information for our global initiative. In: *Interný zdroj VW SK*.
- [61] VOLKSWAGEN. 2019. The Volkswagen Group. In: *Volkswagen*. [online]. 31.12.2019 [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://www.volkswagenag.com/en/group/portrait-and-production-plants.html>>
- [62] VOLKSWAGEN SLOVAKIA. [s.a.]. In: *Volkswagen Slovakia*. [online]. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://sk.volkswagen.sk/sk.html>>
- [63] VOLKSWAGEN SLOVAKIA. [s.a.]. Výročná správa 2018. In: *Volkswagen Slovakia*. [online]. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://sk.volkswagen.sk/sk.html>>

- [64] WIKIPEDIA. [s.a.]. 2014 Euromaidan regional state administration occupations. In: *Wikipedia*. [online]. [cit. 2020-24-04]. Dostupné na internete: <https://en.wikipedia.org/wiki/2014_Euromaidan_regional_state_administration_occupations#Pro-Russian_RSA_occupation_attempts>

- [65] WORLDBANK. [s.a.]. Personal remittances, received (% of GDP) - Ukraine. In: *The World Bank*. [online]. [cit. 2020-30-04]. Dostupné na internete: <<https://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.DT.GD.ZS?locations=UA>>

- [66] WORLDBANK. 2019. Record High Remittances Sent Globally in 2018. In: *The World Bank*. [online]. 08.04.2019 [cit. 2020-30-04]. Dostupné na internete: <<https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2019/04/08/record-high-remittances-sent-globally-in-2018>>

- [67] WORLDOMETER. [s.a.]. Countries in the world. In: *Worldometers.info*. [online]. [cit. 2020-18-03]. Dostupné na internete: <<https://www.worldometers.info/geography/how-many-countries-are-there-in-the-world/>>

- [68] ZMLUVNÉ ŠTÁTY DOHOVORU. 1990. International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. In: *Portál Spojených národov - Ľudské práva*. 18.12.1990 [cit. 2019-19-11]. Dostupné na internete: <<https://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cmw.pdf>> 2 s.

Zoznam príloh

Príloha č. I: Vplyv situácie na Ukrajine na migráciu obyvateľstva na Slovensko

Zdroj: vlastné spracovanie

Príloha I.

Vplyv situácie na Ukrajine na migráciu obyvateľstva na Slovensko

Dobrý deň! Volám sa Michaela a som študentkou tretieho ročníka bakalárskeho stupňa na Fakulte medzinárodných vzťahov na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Výsledky tohto dotazníku spracujem do mojej bakalárskej práce, ktorá sa zaoberá aktuálnou situáciou na Ukrajine a jej dopadmi na migráciu na Slovensku.

Odpovede sú anonymné a budú použité iba na výskumné účely.

V prípade, že by ste nejakej otázke nerozumeli, prípadne by ste sa chceli informovať ohľadom mojej práce, môžete ma kontaktovať na michaela.gregorovicova@gmail.com

Vopred ďakujem za Vás čas a ochotu!

* Povinné

1. Koľko máte rokov? *

- ☐ 18-20
- ☐ 21-24
- ☐ 25-35
- ☐ 36-45
- ☐ 45+

2. Prosím, uveďte svoje pohlavie

- ☐ muž
- ☐ žena
- ☐ iné:

3. Z ktorej časti Ukrajiny pochádzate? *

- ☐ Čerkaská oblasť
- ☐ Černihivská oblasť
- ☐ Černovická oblasť
- ☐ Dnepropetrovská oblasť
- ☐ Donecká oblasť
- ☐ Ivanofrankivská oblasť
- ☐ Charkovská oblasť
- ☐ Chersonská oblasť
- ☐ Chmeľnícka oblasť
- ☐ Kyjevská oblasť
- ☐ Kirovohradská oblasť
- ☐ Luhanská oblasť
- ☐ Ľvovská oblasť
- ☐ Mykolajivská oblasť
- ☐ Odeská oblasť
- ☐ Poltavská oblasť
- ☐ Rivnenská oblasť
- ☐ Sumská oblasť
- ☐ Ternopil'ská oblasť
- ☐ Vinnická oblasť
- ☐ Volynská oblasť
- ☐ Zakarpatská oblasť
- ☐ Záporožská oblasť
- ☐ Žytomyrská oblasť
- ☐ Krymská autonómna republika
- ☐ Iné:

4. Uved'te, prosím, Váš rodinný stav *
- ☐ Slobodný/á
  - ☐ Ženatý/vydatá
  - ☐ Rozvedený/á
  - ☐ Vdovec/Vdova
  - ☐ Iné:
5. Ktorý z dôvodov považujete za hlavný dôvod pre Váš odchod z Ukrajiny? *
- ☐ Lepšie životné podmienky
  - ☐ Lepšie pracovné podmienky
  - ☐ Rodina
  - ☐ Bezpečnostné dôvody
  - ☐ štúdium
  - ☐ Iné:
6. Cítili ste sa na Ukrajine bezpečne? *
- ☐ Áno
  - ☐ Nie
  - ☐ Nie vždy
7. Ako dlho ste už na Slovensku? *
- ☐ Menej ako 1 rok
  - ☐ 1-3 roky
  - ☐ 3-5 rokov
  - ☐ 5-10 rokov
  - ☐ 10 rokov a viac

8. Ako dlho plánujete zostať na Slovensku? *

- ☐ Menej ako 1 rok
- ☐ 1-3 roky
- ☐ 3-5 rokov
- ☐ 5-10 rokov
- ☐ 10 rokov a viac
- ☐ Neplánujem zostať

9. a. Ak ste odpovedali: NEPLÁNUJEM OSTAŤ, uveďte prosím dôvod:

- ☐ Chcem sa vrátiť na Ukrajinu
- ☐ Chcem skúsiť život v inej členskej krajine Európskej únie
- ☐ Život na Slovensku sa mi nepáči
- ☐ Nemôžem zostať kvôli uplynutiu platnosti povolenia na pobyt
- ☐ Iné:

10. Ako ste sa dozvedeli o pracovných možnostiach vo Volkswagen Slovakia? *

- ☐ cez internet
- ☐ personálna agentúra
- ☐ inzerát v novinách
- ☐ od známych
- ☐ Iné:

11. Prišli ste na Slovensko už s vopred dohodnutou prácou v spoločnosti Volkswagen Slovakia

- ☐ Áno, prácu som mal/a sprostredkovanú ešte pred tým, ako som odišiel/odišla z Ukrajiny
- ☐ Nie, prácu som si našiel/našla až po príchode na Slovensko
- ☐ Neviem

12. Podporujete/podporovali ste svojich blízkych, ktorí ostali na Ukrajine, zasielaním časti svoj výplaty? *

- ☐ Áno
- ☐ Nie
- ☐ Niekedy
- ☐ Celá rodina odišla so mnou na Slovensko

13. Hodnotíte celkovú životnú úroveň na Slovensku (pomer čistého zárobku voči nákladom na život, bezpečnosť, pracovné možnosti..) za horšiu alebo lepšiu ako na Ukrajine? 1 - výrazn horšia, 2 - o trochu horšia, 3 - neviem porovnať, 4 - porovnateľná, 5 - o trochu lepšia, 6 - výrazne lepšia *

	1	2	3	4	5	6	
Výrazne horšia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Výrazne lepšia